

Täysistunto

Torstai 10.3.2022 klo 16.01—18.18

Täysistunto alkoi klo 16.01. Täysistunto päättyi klo 18.18.

Puhetta johti toinen varapuhemies Juho Eerola (16.01—18.18).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Suullinen kyselytunti

Vastaamassa olivat seuraavat ministerit
ulkoministeri Pekka Haavisto
oikeusministeri Anna-Maja Henriksson
työministeri Tuula Haatainen
elinkeinoministeri Mika Lintilä
maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä
kuntaministeri Sirpa Paatero
pohjoismaisen yhteistyön ja tasa-arvon ministeri Thomas Blomqvist
kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri Ville Skinnari
liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka
sisäministeri Krista Mikkonen
opetusministeri Li Andersson
perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Päiväjärjestyksen 2. asiana on suullinen kyselytunti.

Pyydän paikalla olevia ministereitä siirtymään nyt tänne ministeriaitioon. Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää kysymyksen paikalla olevalle ministerille, ilmoittautumaan painamalla P-painiketta ja nousemalla seisomaan.

Ja jotta kyselytuntiin saadaan sisällytettyä mahdollisimman monta kysyjää, on toivottavaa, että kysymys kattaa kerrallaan vain yhden kysymyksen, joka kohdistuu yhdelle ministerille.

Välihuutoja ajatellen pyydän huomioimaan, etteivät ne häiritse tätä varsinaista keskustelua. — Ja näiden ohjeiden jälkeen aloitetaan.

Ministereille esitettiin seuraavat kysymykset:

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

2.1. Suullinen kysymys hallituksen esittämistä ilmastotoimista (Riikka Purra ps)

Suullinen kysymys SKT 34/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Purra.

Keskustelu

16.02 **Riikka Purra ps:** Arvoisa herra puhemies! Hallitus on päätyvässä esittämään uusia ilmastotoimia, siis nyt, kun elämme epävarmuudessa Ukrainan sodan takia, sodan, jonka vaikutukset ovat paitsi epävarmoja myös ehdottomasti suuria, myös täällä. Lehtitietojen mukaan hallitus on esittämässä muun muassa jakeluvoltteen kiristämistä, [Eduskunnasta: Oho!] joka nostaa polttoaineiden hintoja pumpulla jopa kymmeniä senttejä litralta — siis tässä tilanteessa. Arvoisa hallitus, voisitteko kertoa kansalaisille, että tämä ei ole totta? Diesel maksaa paikoittain tällä hetkellä kaksi ja puoli euroa litralta. Tämä uusin hintapiikki johtuu sodasta ja siihen reagoimisesta, ja emme ole tässä nähneet vielä läheskään kaikkea, mutta hallitus on pahentamassa tilannetta entisestään — siis omilla toimillaan pahentamassa tilannetta. Arvoisa ministeri, voitteko kertoa kansalaisille, paljonko hinnat tulevat kasvamaan teidän toimienne takia ja miksi ette tässäkin tilanteessa voi luopua kustannuksia lisäävistä toimista?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Harakka siellä, olikin kuollessa kulmassa, en huomannut ensin. [Sebastian Tynkkynen: Nyt konkreettisia vastauksia! — Perussuomalaisen ryhmästä: Raha ei näy tilillä!]

16.03 **Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me kaikki jaamme suuren huolen siitä, että polttoainekustannukset ovat nousseet lähes sietämättömiksi varsinkin kuljetusalan tulevaisuuteen nähden, [Riikka Purran välihuuto] ja hallitus miettii koko ajan keinoja, joilla kuljetusalan ahdinkoa voidaan auttaa useissa eri ministeriöissä.

Sen sijaan kysyjän esittämä väite siitä, että hallituksella olisi joitain uusia, tuoreita toimia, jotka liittyisivät jakeluvoltteen nostoon, ei pidä paikkaansa. Tällaista päätöstä ei sellaisenaan ole missään tehty. [Oikealta: Millaisena on tehty?] Sen sijaan meidän täytyy muistaa se, että — kuten kysyjäkin tuossa huomautti — tämä erittäin traaginen maailman-tilanne on jo vaikuttanut tähän polttoaineen hintaan erittäin voimakkaasti. Siksi meidän täytyy — samoin kuin hänen puolueensa edustaja aikaisemmin mainitsi siitä — [Puhemies koputtaa] nyt tästä fossiilisesta riippuvuudesta päästä eroon, ja kotimainen biokaasu ja kotimaiset tuotteet ovat sellaisia, [Puhemies: Ja nyt aika on täytynyt!] jotka auttavat sekä kuljetusalan ahdinkoon että pitemmällä tähtäimellä ilmastotavoitteisiin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja pyydän niitä edustajia, jotka tästä nimenomaisesti aiheesta haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Ja edustaja Purra jatkaa, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

16.04 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jakeluvelvoitteen kirstämistä ei siis ole tulossa. Tämä on hyvä tietää. Lehdistö kertoo asian toisin.

Mutta myös suomalainen ruoantuotanto kuulemma saa teiltä osumaa. Maataloudessa ja ruoantuotannossa on suuria ongelmia ja riskejä alkaen lannoitteiden saatavuudesta, polttoaineiden hinnasta, siitä, saadaanko kevätkylvöjä ylipääntänsä tehtyä. Ruoan hinta on nousut ja nousee edelleen rajusti. Samaan aikaan — jälleen olemme lehtitietojen varassa — hallitus esittää paketissaan kymmenen uutta maatalouteen kohdistuvaa ilmastotoimea, [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] siis samaan aikaan, kun me kuulemme joka päivä, millaisessa kriisissä maatalous on. Sodan vaikutukset leviävät kaikkialle. Ykkösasiamme pitäisi olla oman turvallisuuden ja huoltovarmuuden varmistaminen — ja se, että suomalaiset pärjäävät.

Arvoisa ministeri, onko todella nyt oikea hetki asettaa maataloudelle uusia ilmastotoimia?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Leppä.

16.06 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallituksen ja koko Suomen ykköstehtävä on turvallisuuden ja huoltovarmuuden takaaminen. Mitään muuta tärkeämpää tehtävää tässä hetkessä maailmassa, Suomessa, Euroopassa ei ole. [Sebastian Tynkkynen: Sanoja!] Me olemme nähneet, minkälainen tilanne on tällä hetkellä olemassa. Ympäri maailmaa on sekasorto markkinoilla, joka puolella raaka-aineiden, puolivalmisteiden, valmistustuotteiden hinnat ovat rajusti nousseet, ja näyttää vain nousu jatkuvan. Tämä on se asia, joka hallituksen pitää hoitaa, ja se hoidetaan. Kenenkään suomalaisen ei tarvitse olla eikä pidä olla nälässä eikä vilussa. Se on kaikkein keskeisin asia huoltovarmuuden kannalta, ja sen eteen me tulemme tekemään kaikkemme. Siinä on keskeisessä roolissa suomalaisen maatalouden, suomalaisen ruoantuotannon, kilpailukyky, kannattavuus, joka on aivan alamaissa tällä hetkellä, ja se vaatii toimia niin hallitukselta [Riikka Purra: Ilmastotoimia!] kuin myöskin markkinoilta, ja sitä työtä me teemme. Me emme tarvitse yhtään lisärasitetta suomalaiselle maataloudelle yhtään mihinkään.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Peltokangas.

16.07 Mauri Peltokangas ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Arvoisa ministeri Leppä, maaseudulta kantautuu hätähuuto. Me olemme viime viikkoina kuulleet teiltä maaseudun tuottajia tyynnyttäviä puheenvuoroja niin kuin äskenkin. Arvoisa ministeri, teidän hallitusohjelmanne on näyttänyt sen, mihin maaseutua ajetaan. Nämä hätähuudot eivät tule turhaan. Siellä eivät ole asiat nyt hyvin. Arvoisa ministeri, aiotteko te jatkaa? Seisoteko te tämän vihervasemmistolaisen maataloutta alas ajavan politiikan takana yhä vai ryhtytekö te oikeisiin toimenpiteisiin suomalaisen niin energiatuotannon kuin ruokahuollonkin parantamiseksi?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Leppä.

16.08 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomalaisella maataloudella on todellakin hätä. Olen täysin samaa mieltä, edustaja Peltokangas, teidän kanssanne. Tämä on varsin hyvin koko hallituksen tiedossa. Sen vuok-

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

si me valmistelemme asioita, ja kun ne ovat valmiina, ne tullaan kertomaan. Tämä on se, mitä me tällä hetkellä teemme, ja se on meidän ykkösprioriteettimme, ja siksi me olemme myöskin tässä asiassa liikkeellä koko hallituksen voimin. Tämä ei voi olla, eikä se ole, pelkästään maa- ja metsätalousministeriön ja ministerin asia, vaan tämä on koko hallituksen asia. Kysymys on meidän kokonaisturvallisuudestamme, meidän kokonaismaanpuolustuksestamme ja siitä huoltovarmuudesta, jossa keskeisessä osassa on ruoka. Ja jos ei meillä ole kannattavaa maataloutta, meillä ei ole myöskään omaa ruokaa. Tämä on se asia, jonka eteen teemme töitä. [Mauri Peltokangas: Puheet on pidetty, missä teot?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Puisto.

16.09 Sakari Puisto ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On selvää, että ilmastotoimissa on tehty virheitä. Kysyisin energiahuoltovarmuudesta ja -omavaraisuudesta. Turve on tärkeä kotimainen energianlähde, jota tarvitaan ja tullaan tarvitsemaan varsinkin lähitulevaisuudessa. Nyt helmikuusta lähtien on maksettu tukea siitä, että turvetuotantokoneita on romutettu.

Nyt kysyn ministeriltä: eikö ennemminkin näitä turvetuotantokoneita pitäisi lunastaa varastoihin, sanotaan vaikka valmiusvarastoihin viime kädessä, sen sijaan, että niitä nyt romutetaan?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Lintilä.

16.09 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustajalta hyvin tärkeä kysymys, ja sitä on käsitelty eri puolilta, turvetta. Itse näen, että tässä tilanteessa, jolloin on oletettavaa, ihan viimeisten tuntien tietojen mukaan, että vastapakotteita tulee Venäjältä, meidän tulee varautua siihen, että me korvaamme sitä hakepuolta, ja siinä ehdottomasti nopein ja realistisin vaihtoehto on turve.

Meillä on turvekalustoa käytännössä noin 20 terawattitunnin nostamiseen. Meillä on kai parhaimmillaan, tai enimmillään, nostettu noin 15, eli kyllä meillä koneistoa on. Me olemme käyneet läpi tämän hyvinkin tarkkaan tällä hetkellä. [Oikealta: Kuinka kauan?] Ja ne viestit, mitä on toimijoilta tullut, kertovat, että kyllä he pitävät kaluston, kun he saavat näkymän siitä, että tuotantoa tullaan nostamaan myös tässä siirtymäajassa, mitä se tulee olemaan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Tavio.

16.10 Ville Tavio ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Suomessa ei ole kohta enää kellään varaa liikkua autolla. Perussuomalaiset ovat sitä mieltä, että hallituksen on pikaisesti ryhdyttävä torjumaan polttoainehintojen nousua laskemalla veroja. Muistakaa: pump-puhinnoista yli puolet on veroa.

Suomen hallitus pyrkii ilmastotoimillaan nostamaan autoilun hintaa. Kuten pääministeri Marin on täällä useasti toistanut, te teette maailman kunnianhimoisinta ilmastopolitiikkaa, paljon muita EU-maita kalliimpaa ja kunnianhimoisempaa, ja kokoomuksen tuella näin toimitte. [Timo Heinonen: Höpsis!] Täällä on käynyt selväksi, että hallitus näkee autoilijat lähinnä saastuttajina ja verottajan lypsylehminä. Ymmärtääkö hallitus, kuinka kalliiksi ihmisille, yrityksille ja valtiollekin se tulee, jos Suomen pyörät eivät enää pyöri?

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Harakka.

16.12 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Verotuksesta vastaava ministeri Saarikko ei ole nyt tässä kertomassa verotuksesta, mutta kyllä se muisti tuntuu olevan siinä mielessä vähän lyhyt, että meillä oli tiistaina täällä kyselytunti, [Oikealta: Keskiviikkona!] jossa keskityttiin Ukrainan sotaan, ja nyt näyttää siltä, että koko tema on unohtunut. Ukrainan sota on merkittävä tekijä tässä polttoaineen hinnan nousussa, [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä — Puhemies koputtaa] ja nyt esimerkiksi meillä on olemassa venäläisen öljyn ostoboikotti maailmanlaajuisesti. [Juha Mäenpään välihuuto] Se liittyy näihin traagisiin tapahtumiin Ukrainassa, ja Brent-laadun hinta on nyt reilussa viikossa kasvanut yli kolmanneksen. Joten väite ei pidä paikkaansa: Meillä hallituksessa on suuri huoli kuljetusalan turvallisuudesta ja tulevaisuudesta. Meillä on myöskin suuri huoli siitä, millä tavalla suomalaiset pystyvät liikkumaan myös jatkossa, myöskin tilanteessa, jossa julkista liikennettä ei ole riittävästi saatavilla. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei todellakaan näytä siltä! — Entäs se verotus?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Grahn-Laasonen.

16.13 Sanni Grahn-Laasonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voin vakuuttaa, että tämä sali ei ole tätä Venäjän raakaa hyökkäystä Ukrainaan unohtanut ja siitä on vakavasti täällä keskusteltu. [Jukka Gustafsson: Lähinnä tarkoitettiin perussuomalaisia!]

Tähän energian hintaan: Energiaturvallisuus nimittäin liittyy tähän aiheeseen. Energian hinnannousun taustalla on nyt Putinin hyökkäys Ukrainaan. Euroopan on siitäkin syystä nopeasti irtauduttava fossiilisesta tuontien energiasta Venäjältä, ja se tulee olemaan erittäin suuri ponnistus. Se on tärkeää myös suomalaisesta näkökulmasta, siirtyminen puhtaaseen energiaan, ja siksi toivon, että hallituksella on jo keinoja siihen, miten voimme vauhdittaa energiainvestointeja Suomessa.

Haluaisin kysyä teiltä, mitä voidaan tehdä nopeasti. Kokoomus on esittänyt jo ennalta aiemmikin, ennen tätä kriisiä, ja nyt entistä akuutimmin esimerkiksi raskaan liikenteen ammattidieselä, jolla pystyttäisiin varmistamaan, että tavara liikkuu ja kuljetusyrietykset pystyvät toimimaan. Tässä polttoaineen hinnannousun tilanteessa se olisi niin kuin vastaantulo, [Puhemies koputtaa] sanoisin, että aivan välttämätön sellainen. Ja toinen on verotuksen keventäminen [Puhemies: Ja kysymys!] suomalaisten ostovoiman parantamiseksi, niin että näistä kustannuksista voidaan selvittää.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Lintilä.

16.14 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä tilanne kyllä tunnustetaan ja tunnustetaan erittäin kipeästi hallituksen piirissä, eli polttoaineen hintojen nousu. Huono uutinen on se, että itse en henkilökohtaisesti näe, että tämä oli vielä tässä, valitettavasti. [Mika Niikko: No mitäpä tehdään?] Epätietoisuus — te ette löydä lähihistoriasta niin nopeaa päivävaikutteista öljyn hinnan muutosta kuin mitä on tapahtunut viime päivinä. Se kertoo siitä, että se epävarmuus on erittäin voimakas.

Ammattidiesel on selvityksessä, ja se menee eteenpäin, mutta se on valitettavan hidas tähän akuuttiin tilanteeseen. [Sebastian Tynkkysen välihuuto] Eli itse ehkä lähtisin siitä, mis-

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

tä ei ole vielä hallituksen piirissä käyty keskustelua, että jakeluvelvoite on sellainen, joka tällä hetkellä nostaa käytännössä dieselin hintaa oikeastaan ohi bensan. Eli olisiko meillä sitten ammattipuolella mahdollisuus jakeluvelvoitteesta luopua määrääjäksi [Puhemies koputtaa] ja sitä kautta saada tätä kannattavuutta paremmaksi?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Sipilä.

16.15 Juha Sipilä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Maanviljelijöille pitää tässä tilanteessa taata työrauha ja toimeentulo. Jos me asetetaan lisää velvoitteita ilmastotoimien puolella, niin niiden paras kanava olisi markkinaehtoisten hiilensidontamekanismien kautta, jolloin viljelijä saa siitä kunnollisen korvauksen, jos hän tekee viljelytötumuksiinsa muutoksia sillä tavalla, että päästöt vähenevät.

Mitä tulee jakeluvelvoitteeseen, niin jakeluvelvoitteessa valitettavasti nämä komponentit ovat Aasiasta tulevia elintarviketeollisuuden jätteitä, paistinrasvoja ja niin edelleen. Sen alkuperäisen tarkoituksen mukaisia kotimaisia komponentteja on valitettavasti siinä vain muutama prosentti. Jakeluvelvoitteen nostaminen tässä tilanteessa olisi kyllä virhe.

Mitä voidaan tehdä nopeasti? Nopeasti voidaan kasvattaa biokaasun osuutta. Ja kysyinkin ministeri Harakalta: mitä toimia me voidaan tehdä nopeasti biokaasun osuuden kasvattamiseksi? [Välihuuto perussuomalaisten ryhmästä]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Harakka.

16.16 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän edustaja Sipilää erittäin tärkeästä ja hyvästä kysymyksestä. Se on juuri näin, että mitä suurempi biokaasun osuus voisi olla tässä uusiutuvien polttoaineiden kokonaisuudessa, niin sitä kotimaisempi, sitä huoltovarmempi ja myöskin maatalouden puolelta päästöjä vähentävämpi tulos on, puhumattakaan siitä, että sen hintavaikutus ei myöskään olisi liiallinen.

Ja tältä osin olemme pyytäneet epävirallisen selvitysmiehen nopeuttamaan tätä meidän toimeenpano-ohjelmaamme biokaasuohjelman käynnistämiseksi niin, että me pääsisimme jo viime budjettiriihessä sovittuun neljän terawattitunnin tuotantoon mahdollisimman nopeasti. Sillä olisi siis sekä maaseudun päästövähennyksiin että sitten myöskin liikenteen ja varsinkin raskaan liikenteen käyttövoimamuutokseen hyödyllisiä tuloksia.

Ja tässä on liikenne- ja viestintäministeriön panos tähän suureen murrokseen, mikä meillä liikenteessä on, [Puhemies koputtaa] löytää uusia, puhtaampia käyttövoimia, kannustaa niihin myöskin ihan rahallisesti. [Puhemies: Minuutti on täyttynyt!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Ranne.

16.18 Lulu Ranne ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ilmastonmuutoksen pelossa ollaan tekemässä teknistaloudellisesti tuhoon tuomittuja ratkaisuja. Ydinvoiman alasajo ja tuulivoimauuskonto ovat ajaneet eurooppalaisen energiamarkkinan kuilun reunalle. Nyt Venäjän sota Ukrainaa vastaan on työntämässä Euroopan markkinat ja meidät sen mukana reunan yli hintakatastrofiin.

Markkinoiden dynamiikka muuttuu. Eurooppa imee Norjan ja Ruotsin sähkön hintaan mihin hyvänsä. Meillä lääkkeeksi tarjotaan lisää ilmastotoimia ja lisää tuulivoimaa. Sak-

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

sassa on tuullut viimeisen kahden viikon ajan murto-osan normaalista. Pohjoismaissa tuuli eilen ja toissa päivänä viidesosan siitä, mitä tänään. Milloin tunnustetaan, että oli tuulivoimaloita kuinka paljon tahansa, niin kun ei tuule, niin ei tuule, eikä sähköä synny eikä Norja pelasta?

Arvoisa ministeri Lintilä, helppoa tai nopeaa ratkaisua tilanteeseen ei ole. Siksi on tärkeää tietää, koska ja mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä hiilineutraalin, sääriippumattoman energiantuotannon, [Puhemies koputtaa] kuten pienydinvoimaloiden, edistämiseksi Suomessa. Selvitysmiehet ja selvitykset eivät nyt riitä vastaukseksi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Lintilä.

16.19 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Meillä taitaa tällä hetkellä olla Euroopan halvin sähkön hinta. Pohjois-Ruotsissa ja Pohjois-Norjassa oli käsittääkseni nyt halvempi, muuten meillä on Euroopan halvin. [Timo Heinosen välihuuto] Eli ei tämä tilanne nyt ihan valtavan huono ole tuon sähkön suhteen. [Välihuutoja oikealta] Kyllä me tarvitaan omaa itsenäistä energiatuotantoa hajautetusti, aivan niin kuin meillä tällä hetkellä onkin. Nyt pitää huomioida, että eilen taidettiin ajaa Olkiluoto kolmosesta ensimmäisen kerran ulos sähköä, eli kyllä Olkiluoto kolmonen on meille merkittävä ratkaisu. Ja me tullaan jatkamaan ihan selkeästi näitä linjauksia, joita on olemassa. Meillä on tuulivoimaa merkittävästi tulossa, mutta myös ydinvoima on erittäin vahvasti mukana.

Nyt pitää muistaa sellainenkin asia, että jos puhutaan pienydinvoimaloista, niin ei se prosessi ole yhtään erilaisempi, teetkö sinä pienemmän pöntön vai isomman pöntön. Tässä nyt annetaan pikkuisen väärää kuvaa julki. [Puhemies koputtaa] Eli ei se ole mikään takapihalle laitettava pönttö, kyllä se on ydinvoimala. [Naurua — Jukka Gustafsson: Taas hyvä vastaus!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Aika täynnä. — Edustaja Harjanne.

16.20 Atte Harjanne vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Energian hinta ja maatalouden tila ovat erittäin tärkeitä huolia — ilmastopolitiikka kuitenkin vaarallisen väärä maalitaulu. Ukrainan sota nimenomaan alleviivaa tarvetta vauhdittaa kestäväää siirtymää, se on ilmaston ja isänmaan etu. Hallitus edistää sähkön ja kaasun liikennekäyttöä — hyvä. Myös laajempi korkeaseosetanolin käyttö auttaisi vähentämään fossiiliöljyn tarvetta liikenteessä. Sen käyttöä kuitenkin rajoittaa nykyinen sääntely, joka tekee etanolikonversiot alle 13 vuotta vanhoille autoille lähes mahdottoman kalliiksi. Kysyisin hallitukselta: voisiko tätä ehkä nyt tarkastella?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Harakka.

16.21 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Harjanteelle tärkeästä kysymyksestä. Nämä polttoaineet, joita voi käyttää polttomoottoriautoissa, jotka tulevat olemaan Suomen teillä vielä kymmeniä vuosia siitä huolimatta, että liikenteen sähköistyminen edistyy — itse asiassa ajateltua nopeammin — ovat edelleen tärkeitä. Minä ymmärrän — olen sen verran vaatimattomista oloista — että kaikilla ei ole varaa ostaa sähköautoa välittömästi, ja siksi olemme itse asias-

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

sa jo tarkastelemassa sitä, voitaisiinko lainsäädäntöä ja käytäntöjä muuttaa siltä osin, että se etanolille muuntaminen olisi nykyistä helpompaa ja yleisempää. Hyvin moni suomalainen haluaa tavalla tai toisella omien kykyjensä ja mahdollisuuksiensa mukaan osallistua näihin ilmastomuutoksen vastaisiin talkoisiin. Silloin niitäkin ihmisiä, joilla on mahdollisuus muuttaa auto etanolille taikka sitten käyttää kaasukonversiota, tässä halutaan yhtä lailla tukea [Puhemies koputtaa] kuin niitä, jotka harkitsevat auton vaihtoa jossain vaiheessa sähköautoon.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Lindtman.

16.22 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jo kymmeniä vuosia olemme tienneet, että ilmastomuutosta täytyy torjua sen vuoksi, että planeettamme pysyy elinkelpoisena meidän lapsillemme ja jälkipolvillemme. Viimeisen vuoden aikana on nähty, että fossiilisesta energiasta kannattaa irtautua sen vuoksi, että se käy edullisemmaksi kukkarolle. Siellä, missä riippuvuus on suurta, on maksettu nyt enemmän.

Sen jälkeen, kun Venäjä aloitti brutaalien, julman, oikeudettoman hyökkäyssodan Ukrainaa vastaan 24.2., on nähty, että tämä fossiilisista irrottautuminen, Venäjän letkuista irrottautuminen on myös turvallisuuskysymys, [Eduskunnasta: Juuri näin!] ja olen iloinen, että tässä ajattelu on myös kehittynyt. Siteeraan: ”Jos vihreän siirtymän on tapahduttava, se tapahtukoon sitten tässä kohdassa, pakon edessä.” Näin totesi viime viikolla ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja Jussi Halla-aho. Minusta tämä oli viisas lausunto.

Mutta, arvoisa puhemies, [Puhemies koputtaa] tässä välissä on varmasti tarpeita kompensoida. Onko hallitus valmis tekemään lisätoimia muutaman viikon takaisen [Puhemies: Ja nyt aika on täyttynyt!] kompensoinnin lisäksi? [Satu Hassi: Hyvä kysymys!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja siellä ministerit... — Ministeri Harakka.

16.24 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos tästä tärkeästä kysymyksestä. Asia on juuri niin kuin tässä kuvasitte, ja yhdyin tähän kiitokseen, edustaja ja ulkoasiainvaliokunnan puheenjohtaja Jussi Halla-ahon näkemykseen, joka on ehkä uusi huomio siitä, että täytyy edistää tätä Venäjän fossiilisesta polttoaineesta irrottautumista.

Totta on se, että tämä murros tuottaa suomalaisille sekä hyötyä että kustannuksia. Uudessa kaupungissa saimme juuri kuulla, että Valmet on tehnyt ennätystuloksen, ja siellä julkaistaan tuhat uutta työpaikkaa harva se päivä. Ja sitten taas vastaavasti muilla on tilanne se, että toimeentulovaikeuksia on. Hallituksen kaksi viikkoa sitten tekemän kompensatiopaketin lisäksi mietimme koko ajan keinoja, joilla voimme useiden ministeriöiden kesken auttaa — ja ennen kaikkea vaikeuksissa olevaa kuljetusalaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Tynkkynen.

16.25 Sebastian Tynkkynen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hyvä liikenneministeri Harakka, te olette täysin häpeämätön mies. [Välihuutoja vasemmalta — Puhemies koputtaa] Pääministeri Rinne aikanaan lupasi vappusatasia, mutta te lupasitte autoilijoille pankkitilille rahaa. Kun meidän puheenjohtajamme Purra tässä totesi, että Ukrainan sodan vuoksi bensiinin hinta on ollut nousussa, niin te sitten lähditte puolustelemaan

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

sillä tavalla, että nyt te olette unohtaneet Ukrainan sodan. Miten te kehtaatte väittää tuolaista ja antaa sellaisen signaalin suomalaisille kuin tätä eduskuntaa ei kiinnostaisi se, mitä Ukrainassa nyt tapahtuu? Tuo on täysin hävytöntä.

Mutta takaisin asiaan: Yli puolet pumppuhinnasta on veroa, ja te pystytte vaikuttamaan verotuksen kautta, laskemaan hintoja. Aiotteko te tehdä tätä, hyvä hallitus?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja muistutan edustajia kunnioittavasta puhetavasta. — Ministeri Harakka.

16.26 Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Polttoaineen hinnasta suurin osa on veroa, siinä edustaja Tynkkynen oli tässä pitkässä puheenvuorossaan tässä asiassa aivan oikeassa. [Oikealta: Se oli lyhyt, alta minuutin! — Timo Heinonen: Tuntui pitkältä!] Ja kun ajatellaan sitä veronkorotusta, sitä ainoaa ja viimeistä, jonka hallitus on tehnyt, niin sen vaikutus silloiseen polttoaineen hintaan oli 6,7 senttiä per litra. Nyt kun polttoaineen hinta on noussut, ja olen samaa mieltä, on noussut liialliseksi, sen vaikutus on noin 9 senttiä per litra. Tässä salissa valtiovarainministeri on moneen kertaan kertonut sen, minkälaisia seurauksia olisi laajamittaisella polttoaineveron laskulla valtiontalouteen. Puhutaan siis miljardiluokasta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mykkänen.

16.27 Kai Mykkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ensinnäkin ammattidiesel ammattiautoilijoille, työmatkavähennyksen voimistaminen — olen ymmärtänyt, että hallituskin näistä lupauksia antoi. Lintilä kertoi, että ovat selvityksessä — valmistuvat-han selvitykset näillä lumilla ja siirrytte toimintaan? Hätä on pumpuilla nyt.

No, tämä kauppasota kestää pitkään, valitettavasti, ja pidemmällä aikavälillä on niin kuin täällä ministerit Harakka ja Lintilä todistivat, että tarvitsemme nopeasti uudenlaisen energijärjestelmän Eurooppaan. Iso osa tässä on se, että saadaan lupajonoa nopeammin purettua. Se koskee niin niitä biokaasulaitoksia kuin vaikka kaukolämmön uusia lähteitä tai niitä pienydinvoimaloita, joita täällä aivan oikein nostettiin esiin. Mutta ministeri Lintilä, miksi uskoisimme, että tällä kertaa näin tapahtuu? On aiemminkin direktiivillä luvattu nopeampia takuuajkoja uusiutuvan energian laitoksille, mutta hallitus on käytännössä minimalistisesti toteuttanut nämä. Miten te aiotte luvata, että käsittelyajat todella puolittuvat uusiutuvan energian investoinneille nopeasti?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Lintilä.

16.28 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Mykkänen, en muista, että olisin itse kyllä sanonut, että puolittuvat käsittelyajat, mutta se on hyvä tavoite — se on hyvä tavoite. [Kai Mykkänen: Nythän te sanoitte! — Naurua]

Viime maanantain energiaministereitten kriisikokouksessa tämä luvitusasia nousi usean maan kesken keskusteluun, ja tämä on oikeastaan sellainen, josta kannetaan huolta, koska nyt tullaan näkemään erittäin voimakas siirtymä. Halutaan eroon venäläisestä energiasta. Kansalle riittävät nämä 24. päivän jälkeen tauluihin tulleet Putin-hinnat, eli halutaan pois venäläisestä, halutaan pois fossiilisesta.

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

Kyllä meillä varmasti on kotimaan lupakäytännöissä parantamista, mutta EU:n puolelta, direktiiveistä tulevat ovat aika sellainen hallitseva asia tähän kokonaisuuteen. En ole koskaan nähnyt EU:ta niin yhtenäisenä kuin se oli toissa maanantaina tuossa kokouksessa, ja siellä on nyt sellainen voima ja tahtotila, [Puhemies koputtaa] että nämä direktiivit ajetaan siihen luokkaan, että luvitukset eivät hidasta tätä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Nyt on aika täyttynyt. — Ja vielä tähän aihealueeseen edustaja Meri, ja sen jälkeen vaihdamme hieman aihetta.

16.29 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Pitkäaikainen energiatähtäisyys on sellainen asia, että siitä me kaikki olemme täällä samaa mieltä, mutta ihmiset ovat nyt todella huolissaan tuolla ruutujen ääressä, miten on ruokaa ja energiaa tulevaisuudessa. Tuossa Maaseudun Tulevaisuudessa MTK-Satakunnan hanketyöntekijät kertovat, että tilanne on nyt järkyttävä ja kaikki keinot meidän pitäisi täällä nyt käyttää ruokahuollon varmistamiseen. He toteavat, että ”julkisuudessa tähän mennessä esitetyt keinot tuntuvat näpertelyltä tilanteen vakavuuteen nähden. Aikaa ei ole tuhlattavaksi”, työntekijät vetoavat. Ja ihan aidosti, täällä nyt tuodaan sähköautoja ja tulevaisuuden pitkiä visioita ja energiatähtäisyyttä — kaikki varmasti ihan hyviä ajatuksia, ei siinä mitään — mutta tuolla ruutujen ääressä on hätä. Kertokaa, mitä konkreettista maatalouden eteen tehdään ja millä aikataululla. Täällä on muuten 11 hyvää keinoa. Ottakaa täältä koppi. [Puhuja näyttää paperia]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Leppä.

16.30 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olen itsekkin nähnyt tuon listan, se on myöskin minulle toimitettu, ja se on hyvä lista, siinä on konkreettisia ehdotuksia. Ne ovat kaikki siinä pöydällä, kun hallitus tällä hetkellä valmistelee toimia huoltovarmuuden toteuttamiseksi ja sen varmistamiseksi kaikissa mahdollisissa tilanteissa. Me tiedotamme tästä asiasta niin pian kuin mahdollista, kun se on meillä valmis, mutta aikataulu on pikainen. Tässä vaiheessa en käy vielä arvailemaan sitä tarkkaa päivää tai niitä toimenpiteitä. Ne kyllä aikanaan selviävät.

Järeän huoltovarmuuspaketin me tarvitsemme, se on ihan selvä, ja se hätä on suuri. Se on juuri näin, hätä on suuri, [Perussuomalaisten ryhmästä: Tiedetään!] ja siksi myös hallituksen on tähän reagoitava. Mutta toistan uudelleen sen, että myös markkinoiden on reagoitava tähän tilanteeseen. Ei voi olla niin, että tämä on vain ja ainoastaan viljelijöiden ja hallituksen vastuulla. Markkinoilla on myös vastuu tämä asian hoitamisessa. [Perussuomalaisten ryhmästä: Olette puhunut kolme viikkoa tätä samaa jargonia!]

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.2. Suullinen kysymys varautumisesta hybridioperaatioihin Suomen rajoilla (Pia Kauma kok)

Suullinen kysymys SKT 35/2022 vp

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt seuraavaan aiheeseen. — Edustaja Kauma.

Keskustelu

16.31 Pia Kauma kok: Arvoisa puhemies! Venäjän aggressiivinen hyökkäyssota Ukrainassa on osoittanut, että Venäjään ei voi luottaa ja Venäjä on arvaamaton. Venäjä ylläpitää listaa itselleen vihamielisistä maista, ja äskettäin sinne on lisätty EU-maat mukaan lukien Suomi. Tästä voi päätellä sen, että eräänlaisia hybridioperaatioitakin voi olla odotettavissa näissä maissa. Jos mennään ajassa taaksepäin, niin vuoden 2015 turvapaikkakriisin yhteydessä Pohjois-Suomen alueelle Raja-Jooseppiin tuli parisentuhatta turvapaikanhakijaa Venäjän ohjaamana. Silloin asia saatiin neuvoteltua kahdenvälisesti Venäjän kanssa. Tässä uudessa turvallisuuspoliittisessa tilanteessa, jossa Venäjä toimii ennalta arvaamattomasti ja aggressiivisesti, voi olla, että turvapaikanhakijoita ei olisikaan 2 000 vaan 200 000. Millä tavalla hallitus on varautunut siihen, että tällainen hybridioperaatio tulisi [Puhemies koputtaa] Suomen rajoille?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Mikkonen.

16.33 Sisäministeri Krista Mikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On totta, että nyt kun tämä globaali turvallisuustilanne on muuttunut, niin meidän on syytä varautua erilaisiin uhkiin ja erilainen laajamittainen vaikuttaminen varmasti tulee kohdistumaan jossain vaiheessa myös Suomeen. Sen takia hallituksessa on tehty varautumistyötä. Meidän viranomaiset tekevät koko ajan, jatkuvasti, varautumista erilaisiin uhkiin, ovat ne sitten erilaisia kyberuhkia, ovat ne erilaisia hybridiuhkia tai esimerkiksi tällaista välineellistämistä, mitä voidaan tehdä rajoilla. Ja onneksi noista vuosista, mistä edustaja puhui, olemme paljon ottaneet opiksi. Olemme päivittäneet erilaisia suunnitelmia, olemme harjoitelleet — viranomaiset ovat yhteistoiminnassa harjoitelleet — erilaisia tilanteita, jotta me voimme varmistaa sen, että tällaisissa tilanteissa pystymme pitämään rajat turvallisina.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt pyydän niitä edustajia, jotka tästä aihealueesta haluavat esittää lisäkysymyksiä, nousemaan seisomaan ja painamaan V-painiketta. — Edustaja Kauma jatkaa.

16.34 Pia Kauma kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Valitettavasti sisäministerin vastaus ei tyydytä minua. Se kuulostaa sanahelinältä. Me tarvitsemme muutoksia valmiuslakiin, rajalakiin ja moniin muihinkin lakeihin, niin että siinä tilanteessa, jossa meillä todella on se ihmisvyöry siellä rajalla, me saamme pysäytettyä tämän toiminnan, ja että meidän kansallisen turvallisuuden ollessa uhattuna meidän ei tarvitsisi ottaa käsitteilyyn näitä hakemuksia. Mitä konkreettisia toimenpiteitä te olette tehneet, että valmiuslaki viimeinkin saadaan uudistettua? Kunpa ette menisi aina vain sen kokonaisuudistuksen taakse ja parlamentaarisen yhteistyön taakse. Me tarvitsemme toimia, arvoisa hallitus.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Mikkonen.

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

16.35 Sisäministeri Krista Mikkonen (vastauspuheenvuoro): Kiitos! Jatkamme varmasti tätä keskustelua niin, että oikeusministeri, joka vastaa valmiuslaista, voi sitten sen osalta vastata.

Tämä kysymyshän on ollut esillä jo syksyllä. Tästä oli välikysymys, ja sen jälkeen esimerkiksi sisäministeriössä on tehty selvitys tästä normaaliajan lainsäädännöstä, [Ben Zyskowiczin välihuuto] mitä muutoksia siihen tarvitaan, minkälaisia tarkennuksia siellä tarvitaan. Itse asiassa tästä meillä on yhdessä eduskuntaryhmien kanssa keskustelu ensi viikolla. Tämä keskustelu piti pitää jo pari viikkoa sitten, mutta Ukrainan sota siirsi tätä keskustelua. Mutta tämä on yhtä lailla ajankohtainen, koska nimenomaan on tärkeää, että olemme varautuneet ja valmistautuneet näihin tilanteisiin. Sen takia tässä selvityksessä tarkasteltiin näitä normaaliajan lainsäädäntöjä. Sieltä löytyi erinäisiä muutoksia, mitä meidän on syytä tehdä, [Oikealta: No tehkää!] ja totta kai samanaikaisesti meidän täytyy huolehtia esimerkiksi siitä, että meidän tiedusteluresurssit ovat riittäviä, [Puhemies koputtaa — Sari Sarkomaa: Mitä hallitus on tehnyt?] jotta voimme ennakoida näitä tapahtumia riittävän ajoissa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Risikko.

16.36 Paula Risikko kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nythän on mahdollista, että meidän todella tarvitsee antaa paikka näillä ukrainalaisille, jotka tulevat tänne, ja meidän tietenkin autamme heitä. He ovat hädänalaisessa tilanteessa.

Nyt kysyn tästä vähän viitaten tuohon, mitä sanoitte, arvoisa ministeri, että paljon on jo tehty ja on pohdittu, mitä tehdään valmiuslaille ja niin edelleen. Me tarvitaan tosiaan rajalakiin muutoksia, ja ne pitäisi tehdä nyt aika nopeasti, koska sieltä saattaa samanaikaisesti tulla muitakin kuin ukrainalaisia. Kysyisinkin: kun teillä on ollut valmistelussa se, että laittomasti maassa oleville annettaisiin tuosta noin vaan turvapaikka, niin oletteko te edelleen sitä mieltä, että niitä lakeja viedään eteenpäin, kuten olette valmistellut ihan pykäliin asti? [Ben Zyskowicz: Kyllä siihen on tarmo riittänyt!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: No niin. — Ja ministeri Mikkonen.

16.37 Sisäministeri Krista Mikkonen (vastauspuheenvuoro): Kuten tiedämme, niin me olemme varautuneet siihen, että sotaa pakenee Ukrainasta nyt valtavat määrät ihmisiä. Itse asiassa eilen tuo luku oli kaksi miljoonaa, jotka ovat Ukrainasta jo lähteneet — tänään se on varmasti jo huomattavasti suurempi — ja koko EU on yhdessä valmis siihen, että annamme turvaa ja suojaa näille ihmisille.

Valitettavasti Ukrainan kriisi ei tietenkään ole ainoa kriisi maailmassa — niitä on ollut jo ennen Ukrainaa, ja varmasti me näemme erilaisia kriisejä myös Ukrainan jälkeen ja tässä samanaikaisesti — ja sen takia on tietysti syytä huolehtia, että kaiken kaikkiaan meidän turvapaikkapolitiikka on ajantasainen ja kunnossa ja että me voimme auttaa niitä, jotka apua tarvitsevat, mutta tietenkin meidän täytyy huolehtia myös siitä, että sitä ei käytetä väärin, koska se riski aina on. Sen takia myös EU-tasolla yhdessä tehdään työtä sen eteen, että turvapaikkajärjestelmät ovat ajantasaisia, että ne antavat turvaa ja kansainvälistä suojelua niistä tarvitseville, mutta samanaikaisesti meidän täytyy huolehtia ja varmistua siitä, että [Puhemies koputtaa] niitä ei käytetä väärin.

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Talvitie.

16.38 Mari-Leena Talvitie kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tosiaan sisäministeriön selvitys varautumisesta muuttoliikettä hyväksikäyttävään hybrdivaikuttamiseen valmistui toissa viikolla. Oppositio kysyi tästä asiasta jo marraskuussa eli neljä kuukautta sitten, ja tämän välikysymyksen tavoitteena oli nimenomaan se, että asetetaan se varautuminen ja vastaaminen tähän hybrdivaikuttamiseen ykkössijalle ja tehdään sitä varautumista. Nyt kuulostaa siltä, että sitä varautumista ei ole tehty ulkomaalaislain ja rajavartiolaitos osalta, koska ministeri viittaa tähän parlamentaariseen keskusteluun. On toki hyvä, että parlamentaarinen keskustelu näistä muutostarpeista on tulossa, mutta jos näitä muutostarpeita nyt odotetaan tässä parlamentaarisessa keskustelussa ja siitä myöskin ohjataan, niin kysyn nyt sitten ministeriltä tästä meidän päätöksentekokyvystämme ja johtosuhteestamme liittyen tähän hybrdivaikuttamiseen: onko tämä asia kunnossa?

Palaan vielä sen verran viime kauteen, että saamme olla sinänsä tyytyväisiä, että sekä sotilaspuolustus [Puhemies koputtaa] että siviilitiedustelulainsäädäntö [Puhemies: Ja nyt aika on täyttynyt!] saatiin viime kaudella tehtyä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Mikkonen.

16.39 Sisäministeri Krista Mikkonen (vastauspuheenvuoro): Kiitos, puheenjohtaja! Totta kai koko ajan tehdään työtä. Ei ole sellainen tilanne, että olisimme jotenkin pysähtyneet ja jääneet odottamaan esimerkiksi tämän selvityksen valmistumista tai sitä, että me pääsemme yhdessä tästä käymään keskustelua. Koko ajan sisäministeriössä tehdään työtä, muissa ministeriöissä tehdään työtä ja viranomaiset tekevät työtä ja valmistautuvat erilaisiin, myös kaikkein pahimpiin, skenaarioihin. Ja tässä tietysti meillä on myös tehty tarkastelua sen osalta, mitä lainsäädäntöä mahdollisesti tulee muuttaa, ja myös näitä on viety jo eteenpäin, vaikka tätä itse selvitystä emme ole vielä laajalla joukolla päässeet käsittelemään. Mutta pidän tärkeänä, että eduskuntapuolueet pääsevät myös yhdessä tähän selvitykseen tutustumaan, koska yhdessä silloin sovimme täällä välikysymyskeskustelua käydessämme, että tällainen tehdään ja kaikki parlamentaariset ryhmät otetaan siihen mukaan. Mutta työtä tehdään koko ajan. Suomi on hyvin varautunut [Puhemies koputtaa] ja valmistautunut erilaisiin tilanteisiin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Rydman.

16.40 Wille Rydman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Ukrainan sota Venäjän sinne raukkamaisesti ja laittomasti hyökättyä on ansaitusti vienyt kaiken huomiomme. On myös aivan oikein, että kun Ukrainasta pakenee ihmisiä, niin eurooppalaiset avosylin ottavat heidät vastaan. He ovat todellisia pakolaisia, heidän hätänsä on konkreettinen, ja eurooppalaisina heille myöskin luontainen pakosuunta ovat toiset eurooppalaiset valtiot.

Mutta ei ole kovinkaan kauan aikaa siitä, kun Valko-Venäjä ja Venäjä yhdessä organisoivat muuttoliikettä Lähi-idästä ja monelta muultakin suunnalta Eurooppaan, nimenomaisesti tarkoituksenaan hämmentää, koetella ja sotkea eurooppalaisten rivejä. Nämä yritykset onneksi torjuttiin päättäväisesti, mutta se on herättänyt myöskin kysymyksen: mikäli tällainen operaatio kohdistuisi Suomeen, onko meillä riittävä kyky sulkea rajat tällaisessa

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

tilanteessa tilapäisesti turvapaikanhaulta? Onko meillä tähän valmiutta? [Leena Meri: Ei ole!] Jos ei ole, [Puhemies koputtaa] mitä aiotaan tehdä?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Mikkonen.

16.41 Sisäministeri Krista Mikkonen (vastauspuheenvuoro): On juuri näin, kuten edustaja kertoi: on aivan mahdollista, että tällaisia erilaisia hybridioperaatioita tehdään ja ne kohdentuvat Suomeen, ja nimenomaan tällainen ihmisten välineellistäminen on yksi mahdollinen keino. Meillä on totta kai mahdollisuus vastata tähän, ja me voimme jo nyt tällaisissa tapauksissa sulkea esimerkiksi rajat siinä kohdin, jolloin voimme varmistaa, että tänne ei tällaista vaikuttamista tapahdu. Ja tähän liittyen, tähän koko isoon kokonaisuuteen liittyen, me todella olemme tehneet myös tarkastelua, vaatiiko tämä jonkuntyyppisiä lainsäädännöllisiä muutoksia. [Eduskunnasta: Vaatii!] Meillä on jo nyt keinot tähän vastata, mutta me haluamme vielä varmistaa sen niin, että me katsomme, että lainsäädäntö on kaiken kaikkiaan kunnossa niin normaalioloissa kuin sitten poikkeusoloissakin. Ja tämä on totta kai meidän yhteinen halumme — meidän täytyy varmistaa se, että Suomen itsenäisyys [Puhemies koputtaa] säilyy.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Heinonen.

16.43 Timo Heinonen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Valmiuslain osakorjaus rajojen sulkemiseksi pitää tehdä osana ja välittömästi. Ukrainalaisia ja Ukrainaa pitää auttaa kaikilla mahdollisilla tavoilla, mutta nyt tämä säteilee Suomeen monenlaisina erilaisina huolina. Moni on kysynyt, miksi hallitus on halunnut, että Allegro jatkaa edelleen kuljetuksia Venäjältä Suomeen. Ei edes ukrainalaisia vaan venäläisiä tuodaan tällä junalla Suomeen. [Vasemmalta: Suomalaisia, uskomatonta!] Kaksoiskansalaisuus on toinen kysymys, joka on herättänyt suomalaisten keskuudessa ihmetystä, miksi me tunnistamme yksipuolisen kaksoiskansalaisuuden.

Mutta se, mitä haluan kysyä, on maaomistukset strategisesti merkittävissä kohteissa. Jos oligarkki ostaa ränsistyneen talon lentomelualueelta, niin kysyn, arvoisa hallitus, mitä te uskotte oligarkin, venäläisen, silloin tavoittelevan tällaisen hankinnan kanssa. Oletteko te valmiita [Puhemies koputtaa] muuttamaan meidän lainsäädäntöä niin, [Puhemies: Ja nyt aika on taas täynnä!] että nämä maaomistukset saadaan takaisin?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Haavisto.

16.44 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On erittäin tärkeää, että olemme varuillamme juuri näitä erilaisia uhkia ja hybridiuhkia vastaan, joita Suomeen saattaa kohdistua. Samaan aikaan on hyvin tärkeää, että niille ihmisille, jotka eivät ole olleet vastuussa presidentti Putinin päätöksistä ja Venäjän päätöksistä, emme kohdista vihaamme, esimerkiksi täällä olevaan venäläiseen vähemmistöön. [Timo Heinonen: Ei tietenkään!] Se on äärimmäisen tärkeää. Ja meillä on kohta tilanne, jossa Suomeen tulee myöskin ukrainan kieltä puhuvia ihmisiä. Tavalliset ihmiset eivät erota kadulla, onko kieli venäjän vai ukrainan kieli. On hyvin tärkeää, että emme kohdista mitään syrjiviä toimia näitä henkilöitä kohtaan. [Timo Heinonen: Ei tietenkään!]

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

Mutta näistä kysymyksistä, joista vastasitte: Meillä on edelleen tilanne, jossa ne henkilöt, joille on perustellusti myönnetty viisumi — nythän se on korona-aikana ollut hyvin rajoitettua — voivat edelleen rajan ylittää. Raja toimii tässä tilanteessa normaalisti, mutta totta kai olemme varuillamme ja katsomme, miten tilanne kehittyy, ja katsomme myöskin, että Suomeen ei päästetä ketään epäystävällisissä tarkoituksissa.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.3. Suullinen kysymys Ukrainasta sotaa pakenevien lasten auttamisesta (Jussi Saramo vas) Suullinen kysymys SKT 36/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Saramo.

Keskustelu

16.45 Jussi Saramo vas: Arvoisa puhemies! Tulin toissayönä Puolasta, jossa linja-auto- ja juna-asetat olivat täynnä sotaa Ukrainasta pakoon lähteneitä aitejä ja lapsia makuupussien ja lähes vaihtokelvottoman valuutan kanssa. Ukrainasta sotaa on paennut jo yli kaksi miljoonaa ihmistä, heistä valtaosa Puolaan, ja Puola ei kauan pysty auttamaan heitä. Siellä on valtavasti vapaaehtoisia, tekevät hienoa työtä. He haluavat pysyä lähellä kotiaan, jotta nopeasti voisivat palata, mutta tämä tilanne ei voi kauaa jatkua näin. Varmasti sodan pitkittyessä myös meille Suomeen tulee — ja on hyväkin, jos voi tulla — sieltä ihmisiä.

Ja täällä eduskunnassa on aivan oikein mietitty, miten näille ihmisille voidaan esimerkiksi tarjota työtä tilanteen pitkittyessä näin, mutta olen huolissani, koska erityisen iso osa heistä on nyt lapsia. Miten voidaan näille lapsille tarjota apua, palveluita? Erityisesti miten koulutusjärjestelmä meillä kestää? Tilanne on kuitenkin erilainen kuin esimerkiksi [Puhemies koputtaa] vuosikymmeniäkin jatkuneiden erilaisten konfliktien jaloista tulevien [Puhemies koputtaa] pakolaisten kanssa, joilla ei ole näkymää siitä nopeasta kotiinpaluusta. [Ben Zyskowiezin välihuuto]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: No niin. — Ja ministeri Andersson.

16.46 Opetusministeri Li Andersson (vastauspuheenvuoro): Niin, arvoisa puhemies! Kunnissa on varauduttu siihen, että tulee myöskin lapsia Suomeen, ja perusopetuslaki takaa kaikille lapsille, jotka Suomessa oleskelevat, myöskin oikeuden käydä koulua. Ja jos vieraskielisiä lapsia Suomeen tulee, niin yleensä sitten aloitetaan valmistavan opetuksen kautta, ja kunnissa nyt varaudutaan siihen, että tällaisia ryhmiä mahdollisesti pitää perustaa myöskin sellaisissa kunnissa, joissa ei välttämättä aikaisemmin ole ollut hirveästi vieraskielisiä oppilaita.

Varhaiskasvatuslaki ei ole yhtä selkeä kuin perusopetuslaki. Se ei takaa samanlaista oikeutta sen ikäisille lapsille käydä päiväkotia, mutta monet kunnat kyllä ovat halunneet vapaaehtoisesti itse tätä lapsille järjestää.

Tällä hetkellä opetus- ja kulttuuriministeriö myöskin kartoittaa, onko meillä mahdollisuuksia, osaavia ihmisiä, jotka pystyisivät myöskin opetusta esimerkiksi ukrainan kielellä

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

järjestämään, siitä syystä, että monet näistä perheistä varmaan toivovat pystyvänsä palaamaan omaan kotimaahansa aika nopeasti, ja silloin se valmistava opetus suomen tai ruotsin kielellä ei välttämättä ole ensisijainen vaihtoehto, [Puhemies koputtaa] mikä on mielessä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Rantanen, Mari.

16.47 Mari Rantanen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kävi ilmi, että Venäjä on julistanut Suomen ei-ystävällismieliseksi maaksi osana EU-maita. Nyt kun, ministeri, tilanne on tämä, niin silloin luonnollisesti riski tällaisiin hybridioperaatioihin kasvaa. Ja, ministeri Mikkonen, kerroitte äsken, että me olemme hyvin varautuneet tähän tilanteeseen, mikä siis käytännössä tarkoittaa sitä, että me olemme varautuneet lisäämään vastaanottopaikkoja ja lisäämään viranomaistoimintaa siellä rajalla. Me emme ole varautuneet lainsäädännössä siihen, että me voisimme kenties lopettaa tällaisessa laajamittaisessa maahantulotilanteessa turvapaikkahakemusten vastaanottamisen — emme edes siinä tilanteessa, kun kyse on tällaisesta hybridioperaatiosta, jossa on valtiollinen toimija takana. Kysyn siis nyt suoraan: aiotteko te tuoda meille tänne sellaisen muutoksen rajavartiolaikiin, jolla voidaan tällaisessa tilanteessa [Puhemies koputtaa] lopettaa yksinkertaisesti turvapaikkahakemusten vastaanottaminen?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ministeri Mikkonen.

16.49 Sisäministeri Krista Mikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Niin kuin monessa puheenvuorossa täällä on tullut esille, todellakin tämä muuttunut maailmantilanne tulee hyvin todennäköisesti johtamaan erilaisiin hybridivaikuttamisen muotoihin, myös Suomeen kohdistuviin, [Jari Koskela: Tiedetään se jo!] ovat ne sitten kyberturvallisuuden liittyviä häiriöitä, ovat ne sitten erilaista taloudellista painostusta, ovat ne sitten tällaista välineellistämistä tai ovat ne joitain muuntotyyppejä vaikuttamiskeinoja, [Perussuomalaisen ryhmästä: Tämäkin tiedetään!] niin kuin informaatiovaikuttamista. Ja näihin kaikkiin Suomessa ollaan varauduttu. Viranomaiset tekevät tässä yhteistyötä, eri ministeriöt tekevät täällä yhteistyötä, ja myös yrityksillä on tässä tärkeä rooli, esimerkiksi kyberturvallisuudesta huolehtimisessa. Myös tähän, että välineellistämistä käytetään rajalla — eliikkä tuodaan sinne rajalle ihmisiä, jotka eivät todellisuudessa ole turvapaikanhakijoita mutta joita yritetään tuoda meidän rajan yli — on varauduttu, ja nyt meidän lainsäädäntömme [Puhemies koputtaa] mahdollistaa sen, että tällainen rajanylityspaikka suljetaan. [Välihuutoja] Ja me tarkistamme [Puhemies: Näin, aika!] tätä lainsäädäntöä ja varmistamme, että meillä [Puhemies: Nyt suljetaan!] on keinot tällaiseen... [Puhemies keskeyttää puheenvuoron puheajan ylityttyä]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Räsänen.

16.50 Päivi Räsänen kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Te, ministeri Mikkonen, olette nyt moneen kertaan vakuuttanut, että tätä viranomaisyhteistyötä on ja raja voidaan tarvittaessa sulkea. Mutta onko hallitus valmis sellaiseen lainsäädännön muutokseen, jolla voitaisiin tilapäisesti luopua turvapaikkatutkinnasta niissä tilanteissa, joissa tätä maahantuloa käytetään hybridivaikuttamisen välineenä? Ja haluaisin teitä nyt vielä

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

motivoida sillä, että tasavallan presidentti täällä avatessaan valtiopäivät kiinnitti juuri tähän huomiota ja peräänkuulutti ennakointia ja valppautta lainsäädäntötyössä ja viittasi tähän mahdolliseen laajamittaiseen vihamielisten ulkopuolisten tahojen organisoimaan maa-hantuloon. Eli oletteko te valmis siihen, että lakia muutetaan niin, että tämä voidaan estää? Ihan yksinkertainen kysymys. Te olette nyt vastannut monta kertaa, mutta vastatkaa nyt kerrankin tähän itse kysymykseen. [Ben Zyskiewicz: Onko tähän liian vaikeata vastata?]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: No niin. — Ja ministeri Mikkonen.

16.51 Sisäministeri Krista Mikkonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Mielestäni olen monta kertaa kertonut, että meillä on jo nyt välineitä vastata tällaisiin tilanteisiin. [Eduskunnasta: Ei ole, ministeri, ei ole!] On selvä, että tällaisessa tilanteessa me toimimme ja varmistamme sen, että meidän rajojamme ei loukata. Ja silloin meillä on nyt jo olemassa erilaisia keinoja, joilla ylläpidetään järjestystä rajoilla ja hillitään alueille suunnattuvaa muuttoliikettä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ei sitä kysytty!] Ja jos rajalla tapahtuu väkivallantekoja tai maahan yritetään tunkeutua joukolla tai väkivalloin, niin silloin Suomen viranomaiset vastaavat tällaiseen tilanteeseen. [Välihuutoja] Ja me myös haluamme varmistaa, että meidän lainsäädäntömme on tältä osin kunnossa. [Välihuutoja]

Tämä on myös EU-tasolla käytävä keskustelu, johon EU:ssa on nyt yhdessä selvästi herätty entistä vahvemmin, ja kaikkialla tehdään tätä samaa varautumista ja valmistautumista siihen, että näihin tilanteisiin pystymme vastaamaan ja pystymme estämään tällaisen [Puhemies koputtaa] väkivaltaisen maahan tunkeutumisen. [Ben Zyskiewicz: Voi voi, ministeri Mikkonen, nyt ei vihreä ideologia oikein auta!]

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja viimeinen kysymys tähän aihealueeseen tässä yhteydessä. — Edustaja Häkkänen.

16.52 Antti Häkkänen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Onkohan nyt tilanteen vakavuus ymmärretty ihan oikein? Siis nyt Venäjä käy sotaa Ukrainaa vastaan ja on vuosikausia käyttänyt erilaisia keinoja, myös tätä siirtolaisten käyttämistä hyväkseen, horjuttaakseen yhteiskuntia. Nyt Suomella on viimeinen hetki myös tunnistaa kristallinkirkkaasti ne riskitekijät meidän yhteiskunnasta, joita vastaan meidän täytyy tehdä lainsäädäntötoimenpiteitä, resurssitoimenpiteitä, korjausliikkeitä. Me ollaan hyvin varautuneita, mutta meillä on näitä epäkohtia maakaupoissa, ruokahuollossa, energiavarmuudessa ja erityisesti liittyen tähän rajaturvallisuuteen, joten nyt kysyn pääministerin sijaiselta, kun sisäministerin vastaukset olivat vähän kiusallista katsottavaa: Voitteko jotenkin kuvailla, kuinka hallitus nyt ottaa jämäkän otteen näihin kaikkiin kokonaisturvallisuuden yksittäisiin osakokonaisuuksiin? Mikä on se johtamistapa, jolla te nyt otatte tämän homman haltuun?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Haavisto.

16.54 Ulkoministeri Pekka Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä on tärkeä keskustelu, ja yhdyn edustaja Häkkäsen siihen ajatukseen, että tilanne on erittäin vakava. Olemme nähneet jo viime syksynä, niin kuin täällä viitattiin, Valko-Venäjän mobilisoimana tällaisen rajaturvallisuuden horjuttamisen Puolaa kohti, ja on vain hyvä muistaa taustaksi, että EU reagoi tähän hyvin voimakkaasti tukien Puolaa, tukien Latviaa ja

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

Liettuaa. Tämä EU-aspekti on tärkeä, muun muassa kun olemme itsekin mukana Frontexin yhteistyössä, ja odotamme tietysti muilta EU-mailta myöskin vastaavaa yhteistyötä, jos meihin kohdistuisi tällaista uhkaa.

Toiseksi, hallitus on nyt, tiedätte hyvin, tekemässä tällaisen ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon tai turvallisuustilanteen muutokseen liittyvän selonteon, jossa käsitellään myöskin laajemmin näitä erilaisia turvallisuuden komponentteja. Varmasti siinä yhteydessä myöskin eduskunnalla on mahdollista käydä näistä keskustelua. Ministeri Mikkonen jo kertoi, millainen prosessi hänen ministeriössään on näissä asioissa menossa, mutta minusta on tärkeää, että koko eduskunta voi näistä jatkossa käydä keskustelua. Hallitus suhtautuu kaikkiin näihin uhiin, myöskin hybridiuhkiin, erittäin vakavasti tällä hetkellä.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.4. Suullinen kysymys maatalouden tukemisesta (Peter Östman kd)

Suullinen kysymys SKT 37/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja seuraavan aihealueen esittelee meille edustaja Östman.

Keskustelu

16.55 Peter Östman kd: Arvoisa herra puhemies! Aamun uutinen oli, että Itä-Suomessa kolmannes pelloista saattaa jäädä viljelemättä. Lannoitteiden ja polttoaineen korkea hinta tekee työstä kannattamatonta. Ensi kesän satokausi on tärkein vuosikymmeniin. Kylvöpäätökset tehdään nyt, ja siksi elintarviketurvan pelastamisella on kiire.

Markkinat pitää saada kuntoon, mutta sen lisäksi yksi nopea keino tukea tiloja olisi energiaveron palautuksen tuplaaminen. Tätä käytettiin viimeksi muutama vuosi sitten märän kesän jälkeen. Nyt jos koskaan se olisi perusteltua. EU-komissio on avannut jäsenmaille mahdollisuuksia kansallisille energiatuille, ja siksi hallituksen pitäisi kiireesti laittaa paperit vetämään maatalojen energiaveron palautuksen tuplaamisesta, jolloin palautukset saataisiin maksuun vielä tänä keväänä, [Puhemies koputtaa] kun niitä tarvitaan nyt.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja ministeri Leppä.

16.56 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Analyysi, edustaja Östman, oli aivan oikea, ja se huoli on tullut hyvin perille tänne hallituksen tiimoille, myöskin se huoli, että viljakasveja, satokasveja, ei tänä vuonna, tänä keväänä — niin kuin sanoitte, tärkeimpänä keväänä vuosikymmeniin — aiota kylvää riittävää määrää. Tämä on iso, iso huoli, ja tämä vaikuttaa sinne meidän huoltovarmuuteemme, ja sen eteen nyt töitä teemme.

Me olemme käyneet komission kanssa jo pitkään keskusteluja niistä joustoista, joita me nyt tarvitsemme tämän kriisin selättämisessä. Uskon, että näitä joustoja saadaan, ja tätä pakettia valmistellaan. Kaikki keinot, mainitsemanne keinot mukaan lukien, ovat siinä reper-

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

tuaarissa, jota me nyt parasta aikaa valmistelemme, ja tästä kuulemme piakkoin lisää, kunhan tämä paketti on sitten valmis. Mutta huoli on yhteinen, ja toimenpiteitä tulee.

2.5. Suullinen kysymys Suomen metsätalouden tulevaisuudesta (Harry Harkimo liik)

Suullinen kysymys SKT 38/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja nyt edustajat, jotka näistä maa- ja metsätalouteen liittyvistä kysymyksistä haluavat esittää kysymyksiä, niin V-painikkeella. — Edustaja Harkimo.

Keskustelu

16.57 Harry Harkimo liik: Arvoisa puhemies, ärade talman! Ensin turve, sitten maatalous, nyt metsät. Ensin vietiin turveyrittäjiltä elinkeino, sitten ajettiin maatilat konkurssin partaalle. Nyt on sitten metsätalouden ja metsänomistajien vuoro joutua mankeliin. Jopa kolmasosa Suomen pinta-alasta on saatava takaisin luonnontilaan. EU:n komissio valmistelee laajaa lakipakettia, jolla ilmasto- ja luontohaitat saadaan kuriin vuoteen 2050 mennessä. Tämä on katastrofi Suomen metsätaloudelle ja metsänomistajille. EU:n komission ehdotus on tarkoitus julkistaa 23. maaliskuuta. Tämä asetus on Suomea velvoittava. Ministeri Leppä, jos tämä asetus tulee voimaan, ja kun Venäjältä loppuu tuontipuu, niin miten meinaatte tehdä, jotta Suomen metsäteollisuuden puuntarve turvataan? Miten käy suomalaisen metsänomistajan?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Leppä.

16.58 Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Samanlaisia tietoja on myöskin täällä niistä ehdotuksista, joita komissio nyt suunnittelee. Jos ne toteutuvat tuollaisina, niin kuin, edustaja Harkimo, kuvasitte niiden olevan, pidän niitä ylimitoitettuina, sopimattomina Suomeen. Ne vaarantavat meidän huoltovarmuutemme ja juuri sen, mistä täällä on oikeastaan koko tämä kyselytunti puhuttu: irtautumisen mahdollisuuden venäläisestä energiasta ja tuotteista, ilmastonmuutoksen torjunnan ja kaiken sen. En pidä sitä lainkaan sopivana pakettina.

Meillä täällä on hoidettu suojelutoimi mielestäni mallikkaalla tavalla sieltä tiukasta suojelusta aina vapaaehtoiseen suojeluun asti, ja tällä välillä on lukuisa joukko erilaisia toimenpiteitä. Me pidämme huolen siitä, että luonnon monimuotoisuus säilyy, totta kai, se tehdään myös tuolla talousmetsissä, ja siksi en pidä tätä asiaa oikeasuhtaisena, mitä nyt esitetään, jos se tuollaisena tulee. Mutta niin kuin sanottua, tästä ei hallituksella kantaa ole, [Puhemies koputtaa] koska esitystäkään ei vielä ole.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.6. Suullinen kysymys Ukrainan sodan vaikutuksesta ruokamarkkinoihin (Anders Norrback r)

Suullinen kysymys SKT 39/2022 vp

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ledamot Norrback.

Keskustelu

16.59 **Anders Norrback r:** Ärade talman! Ukraina är en mycket betydande livsmedelsproducent. Till följd av kriget har landet enligt tidningsuppgifter satt dessa produkter i ett temporärt exportförbud fram till slutet av detta år. Världsmarknadspriiset på spannmål har stigit kraftigt och ökade produktionskostnader drabbar våra jordbrukare här i Finland, som redan länge varit i en väldigt svår situation.

Arvoisa puhemies! Euroopassa Ukrainalla on tärkeä rooli maataloustuotannossa, ja monet Euroopan maat ovat riippuvaisia Ukrainassa tuotetuista elintarvikkeista ja viljoista. Meidän suomalainen maatalous on nyt pitkään ollut haastavassa tilanteessa. Kysyn, arvoisa ministeri Leppä: miten näette, että Ukrainan tilanne tulee nyt vaikuttamaan ruuantuotannon ja ruuan saatavuuden osalta Suomessa mutta myös maailmalla? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Leppä.

17.00 **Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ukrainahan on valtavan merkittävä globaalissa viljakaupassa, öljykasvikaupassa ja muutenkin raaka-ainekaupassa. Jos tähän lisätään vielä Venäjä mukaan, niin me olemme melkein kaikissa tuotteissa näiltä osin maailmassa globaalissa kaupassa top 5:n joukossa, eli sen merkitys on valtava. Se on nähty myöskin viljamarkkinoilla, viljapörsseissä, futuureissa heti välittömästi tämän sodan alkamisen jälkeen hinnannousuina. Ja tämä on iso asia. Erityisesti se, että Lähi-itä, Pohjois-Afrikka ovat melkein kaikki vahvasti Ukrainan viljan varassa, ja nyt he hankkivat sitten sitä muualta, mikä luo sen globaalin markkinaongelman, joka heijastuu myöskin tänne meille Suomeen. Siksikin suomalainen elintarvikkeiden, maatalouden omavaraisuus, huoltovarmuus on äärimmäisen tärkeä meidän säilyttää, ja sen eteen me teemme kaikkemme, että näin myöskin tapahtuu. Tämä on yksi osa sitä turvaa, sitä [Puhemies koputtaa] turvallista huomenta, jota me haluamme suomalaisille turvata.

Kysymyksen käsittely päättyi.

2.7. Suullinen kysymys maailman terveysjärjestön roolista Suomen terveydenhuoltoa koskevista päätöksistä (Ano Turtiainen vkk)

Suullinen kysymys SKT 40/2022 vp

Suullinen kyselytunti

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja kyselytunnin viimeisen aihealueen ja kysymyksen esittelee edustaja Turtiainen. — Olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

Keskustelu

17.01 **Ano Turtiainen vkk:** Kiitos, arvoisa puhemies! Terveyspolitiikkaa koskevat päätökset ovat kuuluneet luonnollisesti kansalliseen päätösvaltaan. Nyt kuitenkin näyttää siltä, että Maailman terveysjärjestö WHO:lla olisi tavoitteena saada yliote jäsenmaidensa kansallisesta päätöksentekovallasta. Kysyn hallitukselta: Onko Suomi osallistunut WHO:n kokouksiin, joissa on tällaista muutosta käsitelty? Ja onko Suomessa meneillään tätä asiaa koskeva valmistelutyö, ja jos on, mitkä asiat Suomi on hoitanut niin huonosti, että halutaan siirtää Suomen suvereniteettiin liittyvä päätösvalta WHO:lle? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja ministeri Lindén.

17.02 **Perhe- ja peruspalveluministeri Aki Lindén** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Terveystieteiden tutkimus kuuluu kansallisen suvereniteetin piiriin, mutta niin kuin olemme nähneet tämän pandemian aikana, olemme saaneet erittäin suurta hyötyä siitä, että kansallisvaltiot ovat EU:n puitteissa yhdessä esimerkiksi hankkineet rokotteita, yhdessä luoneet esimerkiksi rajan yli toimivan sähköisen EU-välineen, niin että voimme käydä sitten eri maissa silloin, kun se on välttämätöntä. WHO on erittäin merkittävä kansainvälinen järjestö, johon Suomi osallistuu. WHO:lla ei ole päätösvaltaa yli kansallisten rajojen, mutta Suomi näkee hyvin tärkeäksi olla aktiivisesti mukana WHO:n eri foorumeilla.

Kysymyksen käsittely päättyi.

Kyselytunti päättyi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2022 lisätalousarvioksi

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2022 lisätalousarvioesityksen (HE 2/2022 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 2/2022 vp

Hallituksen esitys HE 26/2022 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 4/2022 vp

Ainoa käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 4/2022 vp.

Asian käsittely alkaa yleiskeskustelulla, jossa on nopeatahtinen osuus, jolloin etukäteen varatut puheenvuorot saavat kestää enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. — Ja esittelijänä puheenjohtaja Koskinen.

Keskustelu

17.04 **Johannes Koskinen sd** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä lisätalousarviossa on pääosin koronakriisin jälkivaikutuksien paikkaamista mutta jo ensimmäisiä

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

aaltoja tästä uudesta Ukrainan kriisistä johtuvasta maailmantilanteen muutoksesta ympärillämme. Valtiovarainvaliokunta nimenomaan toteaa, että Venäjän hyökättyä helmikuun lopulla Ukrainaan Euroopan markkinatilanne on jo muuttunut ja talouden epävarmuus lisääntynyt. Sota vaikuttaa negatiivisesti myös Suomen talouteen. Tulevissa lisätalousarvioissa on tärkeää arvioida, miten kriisi vaikuttaa eri hallinnonalojen toimintaan ja resurssitarpeisiin. Äskeisessä keskustelussa oli esillä vahvasti vaikutus muun muassa rajaturvallisuuden ylläpitämiseen, ja on tärkeätä, että jo kevään aikana tällaiset pikaiset tarpeet paikataan ja kevään aikana esimerkiksi tuossa viitatu lain säädännön muutostarpeet hoidetaan kuntoon ilman viivytyksiä, ja siihen toivottavasti myös eduskuntaryhmät selvän evästyksen antavat. [Perussuomalaisten ryhmästä: Hyvä!]

Kysymys on sekä lain säädännön muuttamisesta, hallinnollisten käytäntöjen muuttamisesta, erilaisten virka-apumuotojen joustavasta käytöstä että sitten tarvittaessa myös näistä lisämäärärahoista. Koronakriisin aikana on totuttu, että joudutaan katsomaan pitkälti kehysten ulkopuolisia rahoituslähteitä, ja valitettavasti tämän turvallisuuskriisin yhteydessä on sama menettely otettava käyttöön, mutta kaiken aikaa on pidettävä huolta myös sitten Suomen talouden kestävydestä tästä pitkälle eteenpäin, ja se on varmaan tuossa kevään kehysriihessä sitten tarkemmin esillä.

Menojen lisäykset lisätalousarviossa aiheutuvat siis suurelta osin koronavirustilanteesta. Suurin määrärahalisäys tehdään työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle, jonne esitetään 200 miljoonan euron lisäys koronavirustilanteen rajoitustoimien johdosta myönnettäviin sulkemiskorvauksiin ja yritysten määräaikaisen kustannustuen kuudennen hakukierroksen toteuttamiseen. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle esitetään puolestaan yhteensä noin 68 miljoonan euron lisäystä kulttuuri- ja taidelaitoksille, kulttuurialan yhteisöille ja yksilöille sekä liikunnan ja urheilun tapahtumille maksettaviin korona-avustuksiin sekä niistä aiheutuviin lisääntyviin tehtäviin. Lisämäärärahaa esitetään myös yli 70 miljoonaa euroa uusien covid-19-rokotteiden ja mahdollisten tehosteannosten, koulujen ja oppilaitosten kotitestiä sekä covid-19-lääkkeiden hankintaan. Lisäksi suurten ja keski suurten kaupunkiseutujen joukkoliikenteen tukemiseen ehdotetaan 30 miljoonaa euroa ja maakuntalentoyhteyksien turvaamiseen 17 miljoonaa euroa.

Valtiovarainministeriön pääluokassa esitetään 155,7 miljoonan euron lisäystä, josta pääosa on tarkoitettu hyvinvointialueiden toiminnan, hallinnon ja päätöksenteon kannalta välttämättömien ict-järjestelmien rakentamisesta aiheutuviin kuluihin. Kyse on osittain vuodelle 2023 varatun ict-muutuskustannusten rahoituksen aikaistamisesta.

Valiokunta kiinnittää huomiota hyvinvointialueiden erilaisiin lähtökohtiin ict-järjestelmien rakentamisessa. Ne alueet, joilla ei ole valmista, integroitunutta sote-kuntayhtymää, tarvitsevat merkittävästi enemmän rahoitusta kuin alueet, joilla on pohjana esimerkiksi jo toimivan kuntayhtymän tai sairaanhoitopiirin tietojärjestelmiä. Siksi on tärkeää, että rahoituksen määräytymisperusteissa otetaan huomioon alueiden erilaiset lähtökohdat ja tosiasialliset rahoitustarpeet. Valiokunta painottaa, että sote-uudistuksesta aiheutuvia muutuskustannuksia ja niiden rahoitustarpeita on seurattava huolellisesti ja varauduttava lisäresurssien osoittamiseen julkisen talouden suunnitelmassa sekä talousarviovalmistelussa.

OKM:n kohdalla valiokunta toteaa tuosta kulttuurin tuesta, että valiokunta pitää lisäksi tärkeänä, että niin sanottu tapahtumatakuu on käytettävissä myös kesän 22 tapahtumien ennakkovalmisteluista syntyneisiin kustannuksiin. Tämä tukisi alan elpymistä, sillä riski kulttuuritapahtumien peruuntumisesta on edelleen suuri, mikä lisää toimijoiden taloudellista epävarmuutta ja vaikeuttaa toiminnan jatkuvuutta.

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on siirto Maatilatalouden Kehittämishastoon. Valiokunta on erittäin huolissaan maatalouden kannattavuudesta, joka äsken kyselytunnillakin oli hyvin esillä. Tilanne on ollut heikko jo useita vuosia, mutta vuonna 21 se kriisiytyi, kun kustannusten nousu yhdistyi alhaiseen satotasoon kuivan ja kuumen ke-sän seurauksena. Keskeisin ongelma on nyt merkittävästi kohonnut energian hinta ja sen myötä jopa kaksinkertaisiksi vuoden aikana nousseet lannoitteiden hinnat. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan maatalojen kustannusten nousun arvioidaan olevan yhteensä noin 500 miljoonaa euroa ja yrittäjätulon ennakoitaan laskevan viidenneksen viime vuo-delta. Valiokunta pitää välttämättömänä myös muita nopeasti toteutettavia toimia akuutin kriisin ratkaisemiseksi, kuten kiinteistöveron vapautusta maatalouden tuotantorakennuk-sille. Pysyvä kannattavuuden kohentuminen edellyttää kuitenkin ennen kaikkea markkina-tilanteen parantamista ja sitä kautta tuottajahinnan kohoamista.

Liikenne- ja viestintäministeriön pääluokan palvelujen ostojen lisäykset julkisen henki-löliikenteen osalta ovat 47 miljoonaa euroa, josta 30 miljoonaa suurten ja keskisuurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tukeen sekä alueellisen ja paikallisen liiken-teen tukeen. Tärkeää on myös tuo 17 miljoonan euron tuki lentoliikennepalvelujen ostoso-pimuksen jatkamiseen maakuntalentoesemien ja Helsinki-Vantaan lentoaseman välillä.

Tuon yritysten kustannustuen osalta valiokunta viittaa käyttämättä jääneisiin määrära-hoihin ja toteaa, että nyt varmaan tällä selvittää joltensakin pitkälle kevääseen. Lisäksi va-liokunta viittaa talousvaliokunnan mietintöön ja kiinnittää huomiota siihen, että tuki-instrumentteja arvioitaessa käytössä tulee olla ajantasainen tieto taloudesta myös jatkossa. Eduskunta on hyväksynyt talousvaliokunnan mietinnön pohjalta lausuman, jossa edellyte-tään Helsinki GSE:n tilannehuoneen toiminnan jatkuvuuden välitöntä turvaamista.

Yhteenvetona voin todeta, että hallituksen esityksessä ehdotetaan määrärahoihin ja net-tolainanottoon ja velan hallintaan 594 041 000 euron lisäystä. Päätösehdotuksena valtiova-rainvaliokunta ehdottaa, että eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esityk-seen HE 2 näille valtiopäiville ja sitä täydentävään hallituksen esitykseen HE 26 sisältyvän ehdotuksen vuoden 22 lisätalousarvioksi ja että eduskunta päättää, että vuoden 2022 lisä-talousarviota sovelletaan 16. maaliskuuta alkaen. Tähän liittyy sitten kolme vastalausetta.
— Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitokset edustaja Koskinen. — Ja seuraavaksi edustaja Koskela.

17.12 **Jari Koskela ps:** Arvoisa herra puhemies! Vuoden ensimmäisessä lisätalousarvios-sa kannatettavaa ovat koronakriisin hoitoon määrättyt rahat. Korona ei ole poistunut kes-kuudestamme, vaikka muut aiheet ovatkin nyt etualalla. Rokotemenot ja yritysten uusi tu-kikierros ovat perusteltuja ja jopa välttämättömiä. Samoin hyvinvointialueiden uudistuk-sen rahoitukseen pitää panostaa — tietojärjestelmien päivittäminen ja yhteensovittaminen on saatava hoidettua.

Perussuomalaisten mielestä aluevaltuustoryhmille myönnettävä puoluetuki ei ole perus-teltua. Niille määrättävät noin 5,7 miljoonaa ovat isossa kokonaisuudessa pieni summa, mutta senkin voisi ohjata vaikkapa edellä mainittujen tietojärjestelmien päivittämiseen. Puolueet voivat tällä hetkellä hyvin ja puolueita rahoitetaan ja tuetaan monin eri tavoin. Erillisille uusille puoluetuen muodoille ei näin ollen ole tarvetta.

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

Arvoisa puhemies! Venäjän julma hyökkäys Ukrainaan on nostanut omavaraisuuden ja huoltovarmuuden merkitystä. Maatalouden näköpiirissä oleva katastrofi oli ilmeinen toki jo ennenkin, mutta varmasti viimeistään nyt kaikki jaamme syvän huolen siitä huolestuttavasta tilasta, johon maatalouttamme on viime aikoina ajettu. Lisätalousarviossa esitetään maataloudelle vain kahdeksan miljoonaa Maatilatalouden Kehittämisrahastoon — tämä ei alkuunkaan riitä. Ja kaiken lisäksi olemme nyt saaneet mediasta lukea, että hallitus on kurittamassa maataloutta uusilla yltiökunnianhimoisilla ilmastotavoitteilla — kymmenen uutta toimea luvassa.

Arvoisa puhemies! Nyt pitää viimeistään kellojen soida. Olemme tilanteessa, jossa lannoitteiden hinta nousee ja viljelijät pohtivat, pystyvätkö tekemään kevätkylvöjä — ja tässä tilanteessa hallitus päättää kurittaa maataloutta entisestään uusilla ilmastotoimillaan. Nyt ei, arvoisa hallitus, tarvita enää yhtään maatalouden kannattavuutta heikentävää toimenpidettä, vaan teidän pitäisi kaikin mahdollisin keinoin varmistaa ruoka- ja energiaomavaraisuutemme kannattavuus. Sen lisäksi meidän on varmistettava maataloutemme jatkuvuus pitemmällä aikajänteellä. Maatalousyrittäjien keski-ikä on korkea, ja nuoria yrittäjiä ei tule alalle tarpeeksi. Tämä ongelma on kerta kaikkiaan ratkaistava, jotta meillä riittää kotimaista ruokaa myös tulevaisuudessa.

Perussuomalaiset ovat vastalauseessaan esittäneet lukuisia toimia maatalouden kannattavuuden helpottamiseksi. Esitämme, että lisätään Maatilatalouden Kehittämisrahastolle kymmenen miljoonaa euroa. Lisäksi olemme esittäneet useita lausumaehdotuksia: Haluamme, että hallitus julistaa maatalouden hätätilan. Haluamme, että hallitus alentaa maatalouden tuotantokustannuksia kohdennetuin veronalennuksin. Haluamme turvata maatalouden jatkuvuutta siten, että helpotetaan nuoren viljelijän vuotuista yrittäjätulovaatimusta ja koulutusvaatimusta. Ja haluamme, että hallitus viipymättä tekee toimenpiteitä lämmitys- sekä liikennepolttoaineiden hintojen alentamiseksi, etenkin maatalouden mutta myös koko alkutuotantoketjun, puuhuollon sekä teollisuuden tukemiseksi.

Arvoisa puhemies! Lisätalousarviossa esitetään 17:ää miljoonaa euroa, jolla turvataan maakuntalentojen toimintavarmuus. Tämä on hyvä asia, mutta valitettavasti hallitus on unohtanut Porin lentokentän. Pori—Helsinki-reittiväli on tuoreen kyselyn mukaan ensiarvoisen tärkeä satakuntalaisille yrittäjille. Satakunta on yksi maamme johtava vientimaakunta. On merkille pantavaa, että Satakunnassa väestömme on vain 3,8 prosenttia koko maan väestöstä mutta satakuntalaiset vastaavat jopa 7,6 prosentista koko maan viennistä. Toivottavasti Porin lentokenttää muistetaan seuraavassa lisätalousarviossa, jotta lentoyhteyksiä voidaan jatkaa myös vuodesta 23 eteenpäin.

Arvoisa puhemies! Teemme huomenna vastalauseen mukaisen päätösesityksen, johon sisältyy 20 lausumaa, mistä huomenna sitten äänestetään. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen.

17.16 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Mielestäni tämä lisätalousarvio on jälleen keran hyvä esimerkki siitä, että sellaisiin ongelmiin, mitä on nähtävillä tämän pandemian myötä, pystytään reagoimaan, ja tässä on varsin tärkeitä lisäyksiä sitten tiettyihin budjetin kohtiin, ja senhän toteaa myös valiokunta omassa mietinnössään. On tärkeää, että edelleen rahoitetaan vaikeuksiin joutuneita yrittäjiä. Myös itse pidän kovasti siitä, että hallitus on hyvin vahvasti tässä tilanteessa nyt taloudellisesti tukenut muun muassa luovia aloja ja kulttuuria, ja tukea on tullut myös sinne liikunnan, urheilun ja nuorison puolelle.

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

Puhemies! Valiokuntamme, valtiovarainvaliokunta, on useasti omista vastauksissaan valtioneuvostolle korostanut tätä luovien alojen, taiteen ja kulttuurin merkitystä. Ja jälleen kerran sitä korostamme, ja tietenkin tervehdimme ilolla sitä lisärahoitusta, mikä sinne on tulossa, ja toteamme, että kaiken kaikkiaanhan tämän kriisin myötä parina menneenä vuotena yli 200 miljoonaa pelkästään OKM:n puolelta on tuettu. Mutta se ei tietenkään ole kaikkia auttanut, koska tämä ala on kärsinyt valtavasti, ja sen takia tulee kiinnittää nyt ja jatkossakin huomiota siihen, että teemme kaikkemme, jotta luovat alat menestyvät ja tapahtuma-ala menestyy, koska sitten — niin kuin valiokuntakin tässä hyvässä mietinnössä toteaa — tässä on myös avain siihen työllisyyden ja toimeliaisuuden lisäämiseen tässä yhteiskunnassa. Itse näen tämän paitsi panostuksena näille aloille ja osoituksena niiden tekijöille, että he tekevät tärkeää työtä ja että me voimme sitä tukea, myös tämmöisenä tietynlaisena talouspoliittisena välineenä sille, että saamme tulevaisuudessa lisää työpaikkoja, saamme kasvua ja saamme elinvoimaa alueille.

Puhemies! Meillä oli tätä mietintöä laatiessamme myös sanallisesti esillä tämä tärkeä asia, minkä kulttuurin osalta valiokunta on aiemminkin kirjannut aika pontevaan lausumaan, ja se oli se, että tulisi nopeasti tehdä se pieni lainsäädännöllinen muutos, jolla voitaisiin sitten kirjastojen e-aineistojen tekijätkin saattaa tähän tekijänoikeuskorvauksen piiriin. Tästähän valiokunta otti joulun alla lausuman, ja siinä totesimme, että silloin saimme jo ministeriltä hieman sellaista signaalia, että kyllä tämä hoituu, koska hallitusryhmät olivat jo silloin valmiita varaamaan riittävän rahoituksen tämän turvaamiseen, mutta tämä lainsäädäntöongelma sen esti, ja sen vuoksi myös tässä yhteydessä haluan lausua terveiset, että kiirehdin tätä valmistelua.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Kiviranta.

17.20 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Venäjän hyökkäys Ukrainaan on olennaisesti lisännyt talouden epävarmuustekijöitä. Sota ja puolin ja toisin käyttöön otetut taloudelliset pakotteet heikentävät kasvunäkymiä myös Suomessa. Tulevissa lisätalousarvioissa on tärkeää ottaa huomioon ne vaikutukset, jotka kriisi aiheuttaa eri hallinnonalojen toimintaan ja resurssitarpeisiin.

Koronarajoitukset lyövät edelleen leimansa tähänkin lisäbudjettiin. Yrittäjille rajoituksista aiheutuneita taloudellisia menetyksiä on tärkeää korvata. Muun muassa sulkemiskorvaukset ja kustannustuki ovat olleet välttämättömiä budjetista toiseen. Nyt käynnistetään jo kuudennen kerran kustannustuen hakukierros. Saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää nyt esitettyä määrärahaa riittävänä, koska edellisiltä kustannustukikierroksilta on jäänyt rahaa käyttämättä.

Arvoisa puhemies! Opetus- ja kulttuuriministeriön lisäbudjetissa ohjataan rahaa kulttuurialan pääsylippu- ja muiden tulojen vähenemisestä aiheutuneiden menetysten korvaamiseen. Tapahtuma-alan yritykset voivat hakea myös kustannustukea, johon osoitetaan lisäresursseja. Luovien alojen menetykset ovat olleet mittavia viimeisen kahden vuoden aikana, ja alat ansaitsevat kaiken mahdollisen tuen. [Toimi Kankaanniemi: Entä maatalous?] Nämä alat kuuluvat koronapandemian suurimpiin häviäjiin.

Tärkeää on, että myös niin sanottu tapahtumatakuu on käytettävissä ensi kesän tapahtumien ennakkovalmisteluista syntyneisiin kustannuksiin. Riski kulttuuritapahtumien peruuntumisesta on edelleen olemassa. Tämä vaikeuttaa toiminnan jatkuvuutta ja lisää toimijoiden taloudellista epävarmuutta.

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Heinonen.

17.22 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies, hyvä ministeri ja edustajakollegat ja muut täysistuntoa seuraavat! Tämä valtiovarainvaliokunnan mietintö hallituksen lisätalousarviosta ja sen täydentämisestä on isolta osin ihan hyvä ja tarpeellisiin kohteisiin kohdennettu. Hyvää on esimerkiksi tämä aluehallinnon ict-kysymyksen huomioiminen, se, että se tässä esille nostetaan, ja myös maatalouden tilanne — joka ei itse asiassa kyllä näillä toimenpiteillä tule selviämään, lisätoimenpiteitä tullaan ehdottomasti tarvitsemaan. Ja sitten tämä tapahtumatakuukysymys on erittäin tervetullut. Itse ajattelen, että sitä olisi tärkeä laajentaa nyt tämän pandemiahaasteen yli myös Ukrainan ja Venäjän tapahtumien tapahtumille ja esimerkiksi museoille ja muille aiheuttamaan haasteeseen. Ja myös tämä kulttuuri- ja tapahtuma-alan huomioiminen on enemmän kuin tärkeää. Edustaja Viitanen tästä kulttuurista paljon puhui, ja valitettavasti täytyy sanoa, että ette te hallituksena kyllä ihan niin ruusuisen hyvin ole tätä kulttuurialaa käsitelleet ja huomioineet. [Pia Viitasen välihuuto] — Aiemmin, edustaja Viitanen, kulttuuriväki tunnettiin siitä, että he kannattivat vasemmistoa. Tänä päivänä heidät tunnetaan siitä, että he eivät kannata. Ja siihen on selkeä syy: te ette ottaneet heidän huoltaan ajoissa riittävän vakavasti. Vasta opposition ja kulttuuriväen isojen mielenosoitusten ja paineen edessä te taivuitte ja tulitte heitä vastaan, hyvä näin.

Kokoomus on jättänyt tähän mietintöön oman vastalauseen, jossa korostamme toimenpiteitä kestäväen talouden vahvistamiseksi, sillä ilman kestävää taloutta meillä ei ole suorituskkyisiä puolustusvoimia, ei myöskään maailman parasta peruskoulua, ei toimivaa terveydenhuoltoa tai hyvää joukkoliikennettä. Ja me olemme kokoomuksessa edelleen huolissamme hyvinvointipalveluiden tulevaisuudesta ja yhteiskuntamme kriisinsietokyvystä.

Tämä Venäjän tuhoamissota, Putinin sota Ukrainassa, muuttaa myös Euroopan turvallisuustilannetta nopeasti ja voimakkaasti. Sota ja poikkeuksellisen laajat Venäjälle nyt asetetut pakotteet tulevat aiheuttamaan talouteen negatiivisen šokin. Me olemme nyt jo nähneet — se on jo konkretisoitunut — mitä tarkoittaa maariski, ja se kohdistuu tällä hetkellä erittäin kovasti Suomeen. Meillä yhtiöiden arvosta on hukkunut paljon enempi kuin muilta Euroopassa olevilta — tämä on sitä maariskiä — ja myös suomalaiset yritykset ovat joutuneet muuta Eurooppaa tukalampaan tilanteeseen tämän Venäjän hyökkäyssodankin myötä.

Lisätalousarvion muutokset keskittyvät edelleen hyvin vahvasti koronapandemian hoitoon, ja siellä tarvitaankin lisää panostuksia. Myös alueuudistus ja sen rahoitus ovat tässä esillä ja myös ruoantuotanto ja huoltovarmuus, jotka vaativat lisätoimenpiteitä.

Me nostamme kokoomuksen vastalauseessa yhteensä 11 lausumaehdotuksessa esille joukon toimenpiteitä, joita tässä tilanteessa tarvittaisiin. Me alleviivaamme Puolustusvoimien lisäresurssitarvetta ja toivomme, että hallitus tähän reagoi mahdollisimman nopeasti.

En lähde näitä kaikkia lausumaehdotuksia läpikäymään puheajan rajoitteen takia, mutta totean yhden: tällä viikolla jälleen kerran on mediassa kerrottu, että hallitus ei ole toteuttamassa nuorten mielenterveys-, terapiatakuuta, ja kokoomus on uudistanut esityksen siitä, että edellytämme, että hallitus tuo esityksen terapiatakuun toteuttamiseksi. Huomenna Suomen eduskunta äänestää jälleen kerran terapiatakuusta, jota muun muassa vihreät ovat puheissaan pitkään kannattaneet. Huomenna näemme, miten heidän puheensa muuttuvat teoiksi. Toivon, että tämä kokoomuksen esitys huomenna saa eduskunnalta enemmistön, sillä tällä hetkellä — koronapandemian jälkeen, mutta myös Ukrainan, Putinin sodan,

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

myötä — meidän nuoret ja lapset voivat entistä huonommin, ja tämä terapiatakuu tarvitaan, ei joskus tulevaisuudessa, vaan se tarvitaan nyt.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitokset. — Ja edustaja Essayah.

17.27 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Tässä lisätalousarviossa ja sen täydennyksessä on pääosin kannatettavia asioita, joilla edelleenkin paikkaamme koronaviruksen syntyneitä jälkeä yhteiskunnassa. Niin kuin täällä useat kollegat ovat muistuttaneet, joudumme nyt siirtymään yhdestä kriisistä toiseen.

Kristillisdemokraatit pitävät tärkeänä, että maatalouteen on ohjattu tukea, mutta täytyy huomioda se, että tämä kehittämisrahaston ehdotettu kahdeksan miljoonan euron lisämääräraha valtiolle mahdollisesti aiheutuvien takaustappioiden kattamiseen on kuitenkin varsin vaatimaton, eikä takaustappioiden takaisinmaksu käytännössä kuitenkaan auta viljelijöitä juurikaan sitten selviämään näistä akuuteista kannattavuushaasteista. Tuossa kyselytunnilla hyvin muun muassa kollega Östman nosti esille sen, että nyt on kysymys jo ihan näistä käsillä olevista kevytkylvöistä ja siitä, miten suomalainen maatalous tulee selviämään, ja on ymmärrettävää, että tällä on valtava merkitys paitsi meidän maamme ruokaturvan kannalta niin myöskin globaalisti.

Myös pankkisektoria on tässä yhteydessä syytä muistuttaa siitä, että heidän sillä sektorilla tulee ehdottomasti osoittaa halukkuutta lainoittamiseen. Ja tuolta maakunnista kuuluu viestejä, että tällä hetkellä tuntuu siltä, että pankkisektori ei ole tähän tarttunut.

Arvoisa puhemies! On myöskin huomioitava, että tämä Ukrainassa käytävä sota heijastuu väistämättä myöskin kysymyksiin omasta rajaturvallisuudestamme. Lisätalousarviossa esitetty puolentoista miljoonan euron lisä Rajavartiolaitokselle on pieni. Tässä vallitsevassa tilanteessa Rajavartiolaitoksen ja Puolustusvoimien määrärahatarpeet tulee selvittää ja paikata mahdolliset puutteet mitä pikaisimmin. Myöskin kertausharjoitusten ja vapaaehtoisen maanpuolustustyön resursseja tulee lisätä.

Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraatit näkevät tärkeänä sen, että lisätalousarvio sisältää 155,7 miljoonan euron rahoituksen näitten hyvinvointialueitten käynnistämiskustannuksiin nimenomaan välttämättömien ict-muutuskustannusten osalta, joihin on kohdistettu 147 miljoonaa euroa. Tällä hetkellä kuulemme viestejä hyvinvointialueilta, että jopa aikataulujen uskotaan pettävän sen tähden, että näitä välttämättömiä ict-muutuskustannuksia ei ole hallituksen alkuperäisessä rahoitus suunnitelmassa huomioitu, ja ne tulevat esteeksi sitten edetessä hyvinvointialueitten käyntiin lähtemiseen. Mutta tietenkään tällä rah summalla ei mitenkään paikata tätä akuuttia terveydenhuollon valtavaa hoitovelkaa, ja tämä hallinnollinen uudistus ei ainakaan lyhyellä aikavälillä sitä ole myöskään helpottamassa, joten kristillisdemokraatit nostaa tässä lausumaehdotuksessaan myöskin esille tämän terveydenhuollon hoitovelan ja hoitajavajeen, jota olimme sitten tuossa viime syksyn vaihtoehtobudjetissa myöskin nostamassa esille.

Sen sijaan tämä sama momentti hyvinvointialueitten ja HUS-yhtymän rahoituksesta sisältää 5,7 miljoonan euron rahan, joka aiotaan kohdentaa hyvinvointialueitten valtuustoryhmien toiminnan tukemiseen. Aivan niin kuin täällä perussuomalaisten kollega toi esille, niin kristillisdemokraatit eivät myöskään tätä rahoitusta kannata. Täytyy muistaa, että sote-rahoitus on niin sanottua yleiskatteellista, eli hyvinvointialueet joutuvat niukkojen määrärahojen puitteissa tasapainottamaan budjettia lakisääteisten palveluitten järjestämiseksi. Ja erilaiset harkinnanvaraiset etuudet, esimerkiksi vaikkapa omaishoidon tuki — sen

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

saajien määrä tai tuen taso ja mahdolliset tukipalvelut tullaan alueilla yhtenäistämään niissä rajoissa, joissa rahaa on sitten käytettävissä näitten ei-harkinnanvaraisten palveluitten jälkeen. Siksi hyvinvointialueille ei tulisi luoda hallituksen antamalla erillisellä rahoituksella sellaisia menoja, jotka tulevat sitomaan hyvinvointialueen budjettia riippumatta siitä, paljonko rahaa on käytettävissä myöhemmin. Tulevaisuudessa kyseinen raha on etsittävä muusta hyvinvointialueen rahoituksesta. Lisäksi monilla hyvinvointialueilla on jo nyt hallintosäännön luomisen yhteydessä törmätty määrittelyongelmaan siitä, kenelle ja miten valtuustoryhmärahaa tulisi maksaa. Kuntaliiton tulkinnan mukaan on lainvastaista maksaa suoraan piirijärjestöille tai yhdistyksille tätä tukea. Ja siinä mielessä kristillisdemokraatit myös tästä tulee esittämään lausumaehdotuksen, että tuen myöntämisestä luovutaan ja se raha käytettäisiin esimerkiksi näitten omaishoidon tuen sopimusten selvitys- ja rekisteröintitehtäviin.

Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraattien vastalause sisältää viisi hyvää lausumaehdotusta, ja toivomme saavamme niille sitten tukea täältä eduskunnasta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Savio.

17.33 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Kuten täällä aiemmin on todettu, niin koronapandemia ei todellakaan ole ohi, vaikka muut puheenaiheet, uutisaiheet ovatkin viime viikkoina, aivan oikein tietysti, nousseet keskiöön. Näin ollen useimmat tässä käsittelyssä olevan valtion lisätalousarvion määrärahamuutokset ovat aiheellisia, mutta kaikelta osin me perussuomalaiset emme kuitenkaan ole tyytyväisiä tähän lisätalousarvioon.

Arvoisa puhemies! Venäjän aloittama röyhkeä ja täysin tuomittava hyökkäyssota Ukrainassa osoitti, että Suomen huoltovarmuus on pidettävä hyvässä kunnossa sekä hyvinä että huonoina aikoina, ja valitettavasti olemme nyt ajautumassa kohti huonoja aikoja.

Perussuomalaiset kiinnittävät erityistä huomiota ruoantuotannon omavaraisuuteen, erittäin tärkeään asiaan, joka nousi äsken vahvasti esille myös kyselytunnilla. Haluammekin eduskunnan ottavan asiaan vahvasti kantaa myös tämän lisätalousarvion käsittelyn yhteydessä, ja siksi olemme tehneet vastalauseessamme määrärahalisäyksen maatilatalouden kehittämistä varten. Samoin olemme tehneet useita lausumaehdotuksia, joiden toteuttaminen helpottaisi maataloustuottajien ahdinkoa näinä kansallisesti ja kansainvälisesti hyvin vaikeina ja vakavina aikoina.

Arvoisa puhemies! Huomisessa äänestyksessä näemme, kuinka vakavasti hallituspuolueet Suomen huoltovarmuuteen ja sen ylläpitämiseen suhtautuvat, ja toivon, että he suhtautuvat siihen erittäin vakavasti.

Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset ottavat vastalauseessaan kantaa myös siihen, että toimintaansa aloittelevien maakuntavaltuustojen määrärahoja voitaisiin tämän lisätalousarvioesityksen toteuduttua suunnata myös aluevaltuustoryhmien toimintaan, käytännössä siis puoluepoliittisiin tarkoituksiin. Meidän näkemyksemme mukaan nämä valtuustoryhmille varatut määrärahat on kuitenkin suunnattava käytännössä aluevaltuustojen todelliseen toimintaan eli esimerkiksi ict-kustannusten kattamiseen. On erittäin todennäköistä, että hallituksen sote-uudistukseen varaamat määrärahat eivät tule riittämään likimainkaan vaan sote-uudistuksen kulut tulevat ylittämään hyvin selkeästi ne arviot, joiden perusteella eduskunta sote-uudistuksen viime kesänä hyväksyi, ja näinkin ollen on erittäin tarpeellista, että näitä määrärahoja ei käytetä poliittisiin tarkoituksiin.

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Vähämäki.

17.36 Ville Vähämäki ps: Kunnioitettu puhemies! Sinänsä nämä hallituksen tekemät lisäykset tässä lisäbudjetissa, ne kohteet, ovat aivan asiallisia — ehkä hiukan vaatimattomia etenkin maatalouden osalta. Ja lisäksi kaipaisimme täällä oppositiossa, että piakkoin tehtäisiin uusi lisäbudjetti muun muassa Puolustusvoimien hankintojen nopeuttamiseksi.

Mutta jos mennään sitten tähän yleiseen taloustilanteeseen. Tässä ennen kyselytuntia tuli USA:n uudet inflaatiolukemat viime kuulta: 7,9 — ennätyslukemat 40 vuoteen. EU-alueella taasen 5,8 ja Suomessa 4,3. Toki Suomessa inflaatio on vähän vähäisempää, mutta me nähdään, miten kovalla vauhdilla hyödykkeiden hinnat nousevat. Ne ovat ennätystasolla. Alkuviikosta nikkelin kaupankäynti jouduttiin keskeyttämään Lontoossa, kun nikkelin hinta nousi hetkellisesti 100 000:een asti ja on tavallisesti siellä 25 000:n paikkeilla ollut. Ja oletettavaa on, että hinta tulee nikkelin osalta nousemaan. Sitä käytetään paljon muun muassa sähköautoissa. Vehnän hinnan osalta liikutaan kolmen ja puolen sadan, 370:n luokassa, ja ennustetaan, että syksyllä vehnä saattaisi olla vielä kalliimpaa. Lämmitysöljyyn on tullut yllättäen muutamia kymmeniä senttejä heti lisää — 2,15 näkyi olevan äsken hinta, kun katsoin, ja tämä tietää satasten lisälaskua öljylämmitteisiin omakotitaloihin.

No nyt jos ajatellaan vehnän hintaa — sehan vaikuttaa sillä lailla hyvältä, että vehnän hinta nousee ja tuottaja saa enemmän tuloja, mutta kun ne alkutuotantopanokset nousevat aivan käsittämättömällä vauhdilla. Meillä on siis iso ongelma se, pystyvätkö tuottajat oikeasti hankkimaan niitä alkutuotantopanoksia ja lannoitteita, jotta saadaan kaikki maa viljeltyä. Me on tehty 17 lausumaehdotusta tilannetta helpottamaan. Ja yksi lausuma on muun muassa sellainen, että eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää tuottajan maksaman alvikannan laskemista muun muassa lihan osalta ja ottaa käyttöön samantyyppisiä huojennuksia lihan tuottajille, kuten Saksassa on tehty. Siellä Saksassahan siinä lihassa on alvikanta 9, mutta sitten, kun voidaan tehdä vähennyksiä niistä ostoista isomman 19-kannan mukaan, vaikka tosiasiasa ne ostot ovat seiskakannassa, niin tämä tahtoo sanoa, että lihan tuottaja saa huomattavan edun. Mutta esittelen vielä toisen lausuman toisessa puheessa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Kankaanniemi.

17.39 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Elämme vakavaa aikaa. Kaksi vuotta on kulunut tässä koronan kurimuksessa, ja näinä kahtena vuonna on lisäbudjettia jouduttu tekemään tavattoman paljon. Nyt voisi tietysti, jos täällä sallittaisiin, tehdä veikauksen siitä, paljonko lisäbudjetteja tänä vuonna tarvitaan: todennäköisesti aika paljon. Tilanne tuolla Ukrainassa on niin vakava, ja se heijastuu niin monella tavalla pakotteiden ja vastapakotteiden, polttoainehintojen ja kaikkien vaikuttavan kustannuskehityksen kautta, että joudumme varmasti näihin vastaamaan monella tavalla.

Arvoisa puhemies! Tässä vuoden ensimmäisessä lisätalousarviossa hallitus esitti rahoitusta koronan hoitoon vielä ja kantoi huolta muun muassa kulttuuri- ja tapahtuma-alasta. Se on sinänsä ihan hyvä, että näin tehdään, mutta jotenkin olisin odottanut, että maatalous, elintarviketuotanto ja kansan ruokahuolto olisi saanut yhtäläisen tai jopa vakavamman ja keskeisemmän roolin lisätalousarviossa kuin esimerkiksi kulttuuri. Ilman kulttuuria me kyllä elämme, mutta ilman ruokaa me emme elä — halventamatta sinänsä kulttuuria. Toki sitäkin on, niin sanottua roskakulttuuria, ja sitäkin tässä tuetaan varmasti, ja taas sitten hyvää kulttuuria ei välttämättä aina niin arvosteta. Mutta se kulttuuripolitiikasta.

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

Yleisesti vielä totean, että hallitus ei ole vieläkään todella tajunnut tätä talouden tilannetta. Se ei ole lähtenyt etsimään säästöjä sellaisista kohteista, joista nyt pitäisi ehdottomasti säästää, koska nämä menot, mitä lisätään, katetaan velalla. Ja velka on lastemme pöydästä syömistä. Erityisesti maasta vastikkeetta ulos lähetettävien rahojen kohdalla pitäisi ottaa käyttöön säästöt vastuullisen talouspolitiikan keinona.

Arvoisa puhemies! Totean tässä nyt sen, että erityisesti pidän tärkeänä, että tässä viime metreillä valtiovarainvaliokunta sai tuon maakuntalentoliikennettä koskevan lisäyksen lisätalousarvioesitykseen, ja sen myötä noin yhdeksän kuukautta, toivon mukaan, nämä viisi maakuntakenttää voivat säilyttää liikenteensä. Esimerkiksi meillä Jyväskylän seudulla se on elintärkeää. Jos ei lentoliikenne toimi, niin meiltä vientiteollisuus menettää sekä markkinoita että työntekijöitä, ja se kierre, jos se pääsee syntymään, on vakava, ja siitä ei kukaan hyödy.

Arvoisa puhemies! Sitten tästä hyvinvointialuekohdasta, josta tässä jotkut puhuivat edellä. Mielestäni on täysin kohtuutonta ja suorastaan vastuutonta se, että hallitus esittää runsaat 5,7 miljoonaa euroa — hyvinvointialueiden valtuutettujen lukumäärän perusteella — tukea poliittiseen toimintaan, puoluepoliittiseen toimintaan piirijärjestöille. Tällainen on täysin uutta. Meillä esimerkiksi Jyväskylässä viime vuonna maksettiin 300 euroa per valtuutettu ryhmärahaa, tänä vuonna se pudotettiin sataanviiteenkymmppiin, ja sillä nyt pystytään jonkinmoiset sihteeripalvelut ja joitain tällaisia menoja kattamaan, mutta tämä summa, jota hallitus nyt ajaa tässä aluevaltuustojen osalta, merkitsee noin 4 200 euron summaa valtuutettua kohti — aivan mahdoton summa. Kysyn vaan, arvoisa ministeri, jos olisitte paikalla: Mihin ryhmä voi tällaiset rahat käyttää niin, että se hyödyttäisi niitä ihmisiä, joita varten tämä hyvinvointialuejärjestelmä on luotu — vanhuksia, sairaita, lastensuojelua, pelastustointia — kun kuitenkin aluevaltuutetuilla on käytettävissään ne aluevaltuuston toimielinten sihteerit ja asiantuntijat ja kaikki se materiaali, mitä siinä työssä tarvitaan, on saatavissa? Varmasti Kuntaliitto tai joku vastaava asiantuntijaorganisaatio tulee palvelemaan niin näitä aluehallinnon viranhaltijoita kuin myös aluevaltuutettuja. Ei siinä tarvita rahaa. Sen minä ymmärrän, että joku summa voisi olla, jos esimerkiksi ryhmäkokous pidetään Jyväskylässä ja sinne ryhmäkokoukseen tulee eri päivänä kuin on itse valtuuston kokous — jos sinne tulee valtuutettu Pihtiputaalta, niin hänelle tulee melkoiset matkat, ja on kohtuullista, että siitä korvattaisiin näitä kuluja — mutta siinä ei tarvita yli 5,7:ää miljoonaa valtion rahaa korvamerkittynä tällaiseen toimintaan, päinvastoin. Esitämme, että nämä rahat pannaan perustoimintaan: joko ict-järjestelmien kehittämiseen tai sitten itse toimintaan, muunlaiseen toimintaan.

Arvoisa puhemies! Pidän toisen puheenvuoron tuosta maataloudesta, johon meillä on erityisen paljon panostusta.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Wallinheimo.

17.46 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Tämä valtiovarainvaliokunnan mietintö vastalauseineen kertoo kyllä aika hyvin, kuinka paljon asioita on muuttunut viimeisten päivien ja parin viikon aikana: Suomi — ja Suomen talous siinä samalla — on astunut uuden epävarmuuden aikaan. Kun valiokunta aloitti hallituksen lisätalousarvion käsittelyn noin kuukausi sitten, politiikan fokuksessa myös meillä oli koronapandemia, sen torjunta ja siitä toipuminen. Siksi se näkyy punaisena lankana valiokunnan mietinnössä. Nyt meidän akuutein huolestus, niin kuin pitääkin, liittyy Ukrainan sotaan ja sen vaiku-

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

tuksiin, niistä tietenkin tärkeimpänä meidän omaan turvallisuuteemme. Siksi kokoomuksen jättämässä vastalauseessa nostetaan esille Venäjän aloittaman järkyttävän sodan haasteita Suomelle ja Suomen kansantaloudelle.

Arvoisa puhemies! Ukrainan sodan myötä alkaneessa poikkeuksellisessa tilanteessa kokoomus vastuullisena oppositiopuolueena tukee ja kirittää hallitusta Suomen kannalta parhaiden ratkaisujen löytämiseksi. Siksi kehotamme vastalauseessamme hallitusta keskittymään kahteen eri kokonaisuuteen: 1) Hallituksen on kiireellisesti vahvistettava yhteiskunnan kokonaisvarautumista vastaamaan myös muuttunutta turvallisuuspoliittista tilannetta. Tarpeelliset toimenpiteet on kartoitettava välittömästi ja katettava välttämättömän varautumisen vaativat kustannukset heti. 2) Ukrainan sota ja siitä meillekin koituvat taloudelliset seuraukset korostavat entisestään toimia oman taloutemme kriisinkestävyyden eli resilienssin lisäämiseksi. Toisin sanoen nyt hallituksella pitää olla rohkeutta tehdä niitä paljon puhuttuja ja kaivattuja rakenteellisia uudistuksia, joilla voidaan julkista taloutta vahvistaa. Tehokkaimpia niistä ovat toimet, joilla voidaan lisätä Suomen työllisyyttä, eli käytännössä reilun paikallisen sopimisen edistäminen, ansiosidonnaisen työttömyysturvan porrastaminen sekä toimet kannustinloukkujen purkamiseksi. Näitä kokoomus myös esittää vastalauseensa lausumaehdotuksissa, ja jos hallitukselta löytyy rohkeutta, näitä voi hyvillä mielin laittaa toteen parin viikon päästä järjestettävässä kehysriihessä.

Mitä sitten, arvoisa puhemies, tulee tässä lisätalousarviossa esitettyihin menolisäyksiin, koronapandemian osalta niitä voi pitää perusteltuina. Useimmat menolisäykset liittyvät koronaepidemian välittömien kustannusten hoitamiseen. Silti toivon, että hallitus kuulee tarkalla korvalla meidän kritiikkiämme hallituksen yrityksille kaavailluista koronakorvauksista. Hallituksen koronatoimien ennakoimattomuus ja poukkoilevuus on ollut myrkyä niin tapahtuma-, matkailu- kuin ravintola-alallekin. Siksi pitää nyt toivoa, että epidemia olisi nyt vihdoinkin hiipumassa, jotta uusia rajoitustoimia ei tarvitsisi enää ottaa käyttöön.

Lisäksi, arvoisa puhemies, aivan loppuun — kuten edustaja Kankaanniemi nosti asian — kommentti lisätalousarvion lisäyksissä oleviin maakuntien liikenne- ja maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti: On hyvä, että hallitus turvaa sen, että lennot Jyväskylästä Helsinkiin jatkuvat. Ikävä puoli tässä on se, että jatkoaikaa saatiin vain yhdeksän kuukautta. Maakunnan elinvoimaisuuden ja yritysten investointihalukkuuden kannalta olisi ollut tärkeää se, että tälle nopeimmalle yhteydelle Jyväskylästä Helsinkiin olisi saatu pidempään ennakoitu näkymä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Mäenpää.

17.50 Juha Mäenpää ps: Arvoisa puhemies! Meillä on täällä käsittelyssä hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2022 valtion lisätalousarvioksi. Meillä on tilanne muuttunut aika lailla tuossa, kun Ukraina tehtiin hyökkäys on nostanut kansainvälisen kriisin ja jo ennestään maassamme on ollut maataloudella hankaluuksia. Perussuomalaisen ryhmän vastalauseessa on hyviä lausumaehdotuksia maatalouden tueksi, ja nyt huomenna katsomme, miten keskustakin toimii tässä äänestyksessä: onko Alkio unohtunut vai ei?

Arvoisa puhemies! Puolustusvoimatkin kaipaavat lisää rahaa lisäbudjetissa, ja uskon, että tähän tästä talosta löytyy yhteistä tahtoa, mutta huomenna punnitaan keskustan veret, löytyykö heillä tukea näille perussuomalaisen ryhmän tekemille aloitteille ja lausumaehdotuksille. Lannoitteiden hinta on noussut, ja naftan hinta on tuplaantunut. Nyt koronatuksiin annetaan lisää rahaa, ja se otetaan velaksi, ja samaan aikaan lähetämme tuonne Afri-

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

kan maille huomattavia summia. Tämä sattuu tällaista isänmaallista kansanedustajaa sydämeen.

Arvoisa puhemies! Täällä on: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus poistaa maatalousraken-
nusten kiinteistöveron jo vuoden 2022 maksuunpanosta alkaen pysyvästi.” Tästä on
toimestani tehty esitys jo viime vuonna, ja tämän hallitus olisi pystynyt jo silloin teke-
mään, mutta heillä ei ollut halua. Osa hallituksen edustajista jopa moitti tätä tekemääni esi-
tystä, mutta nyt hallitus on itse tehnyt saman esityksen, mutta vain määräaikaisena tälle ku-
luvalle vuodelle.

Arvoisa puhemies! Täällä on yksi lausumaehdotus 5: ”Eduskunta edellyttää, että halli-
tus peruuttaa lakkaa valmistelemasta tai edistämästä sellaisia maataloutta koskevia ilmasto-
poliittisia toimenpiteitä, jotka heikentävät maatalouden kannattavuutta, lisäävät byrokrati-
aa tai kaventavat maatalouden toimintamahdollisuuksia.” Kuten tämän päivän kyselytun-
nilla nousi esiin, myös entinen ministeri, nykyinen edustaja Sipilä oli huolissaan näistä
asioista. Huomenna voi katsoa, miten hän sitten äänestyskäyttäytymisellään toimii.

Arvoisa puhemies! Täällä on vastalauseen lausumaehdotus 8: ”Eduskunta edellyttää,
että hallitus alentaa maatalouden energiakustannuksia muun muassa kohdennetuilla verotoi-
menpiteillä.” Mielestäni kevyeltä polttoöljyltä tulisi poistaa vero nopeasti.

Täällä on vastalauseen lausumaehdotus 14: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus purkaa
maataloutta ja tilamyyntiä koskevaa byrokratiaa ja lupavaatimuksia.” Jo vuonna 2012 kuu-
lin, kun Huoltovarmuuskeskus oli näistä asioista huolissaan. Tämä byrokratia ja lupavaa-
timukset ovat myös estäneet maatilojen toimintaa.

Arvoisa puhemies! Vastalauseen lausumaehdotus numero 20: ”Eduskunta edellyttää,
että hallitus viipymättä tekee toimenpiteitä lämmitys- sekä liikennepolttoaineiden hintojen
alentamiseksi etenkin maatalouden mutta myös koko alkutuotantoketjun, puuhuollon sekä
teollisuuden tukemiseksi.” Viime vuoteen verrattuna kevyen polttoöljyn, mitä maatalou-
dessa käytetään, hinta on tuplaantunut. Tähän haluan sivukylkiäisenä mainita, että myös-
kin näitten maaseutujen taksien polttoainekulut ovat nousseet niin korkeiksi, koska nämä
ajavat hyvin usein ennalta kilpailutetuilla hinnoilla, ja nyt kun polttoaineen hinta on, voi
sanoa, noussut äärimmilleen, niin tämä polttoaineen hinta haittaa kaikkea ammattiliiken-
nettä ja maataloutta, metsätaloutta, maanrakennusalaa. Tälle polttoaineen hinnalle pitää
nopeasti jotain saada tehtyä. — Kiitoksia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin, kiitos. — Edustaja Kaunisto.

17.56 Ville Kaunisto kok: Arvoisa herra puhemies! Käännän katsetta vähän tulevaan,
vaikka se ei aina niin kivalta tunnukaan, mutta tuntuu se paremmalta kuin tämän hetken ah-
distus, mikä on, johtuen Venäjän raakalaismaisesta hyökkäyssodasta Ukrainaan. Se on
muuttanut Euroopan turvallisuustilannetta järjestyttävällä tavalla, ja jos me haluamme estää
sotaa, niin ne keinot, joita meillä on, ovat, että mitä kovemmat taloudelliset sanktiot Venä-
jää kohtaan nostetaan, sen parempi. Tästä luonnollisesti on seurauksia myös Suomelle, ja
juuri tässä tilanteessa taloutemme kriisinsietokyky nimenomaan korostuu.

Nyt jo on noussut esiin puhetta Suomen maariskin kasvusta, ja isot ulkomaalaiset, kan-
sainväliset toimijat näkevät Suomen riskisenä ympäristönä investoida. Nyt jo nähdään pe-
ruutuksia ja vedetään rahat takaisin, koska Suomeen ei uskalleta investoida. Sama ongel-
ma meillä on kansainvälisten osaajien kanssa: miksi tulla Suomeen, jos Suomi koetaan
maana, jossa on maariski korkea? Myös kansainväliset opiskelijat, sama haaste. Tämä tu-

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

lee koettelemaan Suomen taloutta merkittävästi. Asiaan ei tietenkään yhtä selkeää ratkaisua ole, mutta yksi maariskiä merkittävästi laskeva tekijä olisi Nato-jäsenyys.

Tulevaisuudessa on tosissaan paljon synkkiä pilviä, ja talouden pitää olla kunnossa, kun vaikeana aikana yritetään eteenpäin rakentaa Suomea. Vahva talous mahdollistaisi sen, että hallitus voisi vihdoinkin toteuttaa lupaamansa terapiatakuun tai panostaa merkittävästi Suomen puolustusvoimiin. Nämä asiat ovat esimerkkejä siitä, miten me taattaisiin parempi Suomi jatkossa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kiviranta.

17.58 Esko Kiviranta kesk: Arvoisa puhemies! Valtio ottaa tässä lisätalousarviossa vastuuta kaikkein syvimmissä talousvaikeuksissa olevien viljelijöiden tilanteesta. Se takaa niiden viljelijöiden maksuvalmiutta, joiden lainapyyntöön pankin vastaus olisi muutoin ”ei”. Kysymys on viljelijöille annettavasta tuesta mutta myös pankkituesta.

Mikä on sitten maatalouden iso kuva tässä tilanteessa Suomessa? Yhä useamman maataloustuottajan tuotanto on muuttunut tappiolliseksi. Tappiollisen tuotannon jatkamisessa ei ole järkeä. Energian hinnannousu nostaa dramaattisesti myös maatalouden kaikkia kustannuksia toistaiseksi arvaamattomalla määrällä. Tilannetta kuvastaa se, että maailman suurimpiin lannoitevalmistajiin kuuluva ja Suomessakin toimiva Yara on toistaiseksi keskeyttänyt lannoitetilauksen vastaanottamisen ”kustannuskehityksen arvaamattomuuden vuoksi”, niin kuin se itse ilmoittaa. Maataloudessa kysymys on paitsi energian hinnannoususta suoraan myös muun muassa lannoitteista ja kasvinsuojeluaineista, eikä aikaakaan, kun myös koneiden ja rakentamisen kustannukset nousevat jyrkästi.

Arvoisa puhemies! Paradoksaalista kyllä, Ukrainan sodalla on maataloudelle sekä kielteisiä että myönteisiä vaikutuksia. Ukrainalla on merkittävä rooli vilja-, öljy- ja valkuaiskasvien tuottajana ja vientivaltiona. Ukrainan oma maataloustuotanto kärsii sodasta pahoin ainakin alkavana satokautena mutta todennäköisesti paljon kauemmin. Tämä aiheuttaa luonnollisesti merkittävää Ukrainan tuottamien tuotteiden hintojen nousua maailmanmarkkinoilla, muun muassa vehnän, öljykasvinsiementen ja ohran kansainvälisten hintojen nousua. Tässä tilanteessa vilja-, öljy- ja valkuaiskasvien hinnat nousevat vääjäämättä tarjonnan supistuessa myös Suomessa. Ne suhteellisen harvat erittäin korkeaan satotasoon yltävät viljelijät, jotka pystyvät tuottamaan tehokkaasti myös ensi kesänä, voinevat Suomessaakin päästä kohtuulliseen taloudelliseen tulokseen siitäkin huolimatta, että tuotantokustannusten nousu on dramaattista. Valtaosalla taloudelliset vaikeudet kuitenkin kasaantuvat entisestään. Viljojen ja muiden viljelykasvien hinnat ovat Suomessa olleet pitkään Keski-Euroopan hintojen alapuolella, joten oletettu myönteinen hintakehitys on oikeudenmukainen suunta. On kuitenkin todennäköistä, että hintakehitys pysyy nousevana vain alkavan satokauden tai korkeintaan pari satokautta.

Kotieläintalouden asema on hintakehityksen suhteen astetta hankalampi. Voi kuitenkin käydä niin, että myös kotieläintuotteiden tarjonta supistuu joksikin aikaa sekä kansainvälisillä markkinoilla että myös Suomen markkinoilla. Tämä johtaisi tuottajahintojen nousuun myös Suomen kotieläinsektorilla, mikä olisi elintärkeää etenkin rohkeasti investoineille tuottajille.

Arvoisa puhemies! En malta olla sanomatta lopuksi, että ministeri Lepän jo vuosia jatkunut taistelu markkinavoimia vastaan näyttää nyt päättyvän siihen, että markkinavoimat ovat tulleet ainakin väliaikaisesti hänen avukseen. Ikävä kyllä tämä on tapahtunut Ukrai-

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

nan sodan myötä. Selvää on, että vallitsevaan maatalouden kriisiin tarvitaan ministeri Leppänpäin lupaamia nopeita, monipuolisia toimenpiteitä jo ensi kesän sadon turvaamiseksi.

Pidän edelleen kiinni myös ensimmäisen kerran noin kolme kuukautta sitten tässä salissa tekemästäni ehdotuksesta, joka koski parlamentaarisen maatalouskomitean asettamista. Eduskunnan puolueiden pitäisi yhdessä tarkastella maatalouden tulevaisuutta vastuullisesti.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja edustaja Vähämäki.

18.03 Ville Vähämäki ps: Kiitos, kunnioitettu puhemies! Kiitokset kaikille edustajille myös hyvistä ja vastuullisista puheista, mitä täällä on pidetty koskien vaikeaa maatalouden tilannettamme.

Pääsemme huomenna äänestämään lausumasta siitä, että eduskunta edellyttäisi, että hallitus tekisi viipymättä toimenpiteitä lämmitys- ja liikennepolttoaineiden hintojen alentamiseksi etenkin maatalouden mutta myös koko alkutuotantoketjun sekä puuhuollon ja teollisuuden tukemiseksi.

Jos mennään tähän maatalousasiaan, niin kyllähän se näin on, että vaikka me annetaan viljelijöille ohje, että kaikille peltolohkoille täytyy, jos se vaan taloudellisesti on kannattavaa, viljellä nyt tulevana keväänä valkuaiskasveja sekä viljaa, niin kyllä se on niin, että tämän talon täytyy osaltaan olla mahdollistamassa sitä kannattavuutta, niitä taloudellisia ehtoja. Ja se lähinnä menee siihen, että mitä täällä voidaan tehdä, niin polttonesteiden hintoja voitaisiin alentaa. Se omalta osaltaan auttaa asiaa. Sitten kaikki muut tukimuodot, mitä tässäkin lisäbudjetissa toki on olemassa, niin näitä edelleen jos vahvistetaan, niin sitä kautta voidaan jotakin apua saada.

Mutta sitten, kun katsotaan polttonesteitten hintaa noin yleisesti, niin meillä on muutamia liiketoiminta-aloja, missä on hyvinkin isoja ongelmia, muun muassa sote-kyhydeissä taksien osalta. Jos on tehty sopimuksia, mitkä pohjaavat vaikka dieselin 1,30—1,40-hintaan, niin nyt jos tankilla joudutaan maksamaan 2,20, niin kyllähän se kohta nähdään, että ne kyydit jäävät ajamatta. Ei se ole kannattavaa.

Sitten taas toisaalta puuhuolto, puunkuljetukset. Olen lukenut uutisjuttuja, joissa sanotaan näin, että yhden viikon aikana saattaa sille, joka on sopimuksen tehnyt ja tehnyt sopimuksen niitten puitten kuljettamisesta, tulla jopa kymppitonnin, 20 000:n tappiot, niin kyllä näitä sopimuksia pitäisi nyt jollain lailla pystyä myöskin jälkikäteen katsomaan. Ovathan nämä kohtuuttomia ehtoja, että meillä ei pystytä sinne sopimukseen näitä näin paljon kohonneita polttonesteitten hintoja laittamaan. Kyllä tällekin asialle pitäisi jotain pystyä tekemään.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kankaanniemi.

18.06 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Ikävä, ettei tässä tärkeässä maatalouskeskustelussa ole edustajia enempää paikalla.

Todellakin ministeri Leppä on viikkoja, kuukausia, jopa vuosia puhunut tästä kotimaisen maatalouden äärimmäisen syvästä ahdingosta, joka on pitkän kehityksen tulos — itse asiassa vuodesta 1995, jolloin liitettiin Euroopan unioniin ja menttiin CAPIin, on ollut askeleita. Jokaiset seitsemän vuoden jakson maatalousneuvottelut ovat Suomen kannalta menneet huonosti. Jo liittymissopimus oli niin huono, että silloinen ministeri Heikki

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

Haavisto oli todella murheissaan maatalouden tulevaisuudesta Suomessa, ja valitettavasti nyt olemme tässä tilanteessa, että olemme hätätilassa. Nämä ministeri Lepän puheet ovat olleet selkeitä ja kauniita, mutta valitettavasti teot puuttuvat. Hallitus ei ole saanut aikaiseksi käytännössä yhtään mitään päätöstä. Tässä lisätalousarviossa on 8 miljoonan euron lisäys Makeraan. Me esitämme siihen 10 miljoonan euron lisäystä sen tähden, että se ei saa olla rahasta kiinni, etteikö Makera pystyisi rahoittamaan viljelijöitä ahdingossa, mutta muut toimenpiteet sitten, esimerkiksi tämä kaupan ja markkinoihin puuttuminen, ovat olleet pelkkää puhetta, ja mitään ei ole tapahtunut.

Arvoisa puhemies! Tämän kotimaisen lisäksi nyt on tullut sitten syliimme tämä Ukrainan sota. Ukraina on valtava maatalousmaa, Ukraina ja Venäjä. Venäjä on nyt sitten pakotteiden ja vastapakotteiden kautta ajautumassa siihen tilanteeseen, että sieltä ei osteta mitään tai ainakaan ei merkittävästi voida enää kauppaa käydä, ei myöskään viljaa. Ukraina ja Venäjä yhdessä vastaavat 30 prosentista maailman vehnän viennistä ja muiden viljojen ja öljykasvien osalta myös erittäin merkittävästä osuudesta. Tämä on nyt pysähtymässä monistakin syistä. On todennäköistä, että viljelijät eivät pysty sotatilan aikana kylvämään tänä keväänä Ukrainassa peltojaan, hyviä peltojaan, osin sen tähden, että ei ole ehkä turvallista tehdä sitä mutta ei ainakaan ole välttämättä öljyä ja muita tarvikkeita, ja kolmanneksi sitten on tämä, ettei niitä tuotteita pystytä sieltä viemään, kun satamat on saarrettu ja kauppa ja pakotteet ovat estämässä viennin. Tilanne on varsin vaikea, ja se näkyy varmasti kautta maailman ruoan hinnan nousuna, köyhien jäämisenä nälänhätään monilla alueilla ja valitettavasti sitten myös Suomessa tuotteiden hintojen nousuna. Meilläkin on miljoona köyhää ihmistä, joiden asumiskustannuksia hallitus on onnistunut ilmastopolitiikalla ja muulla nostamaan, ja nyt kun ruoan hinta myös tässä vielä ilmastopolitiikan ja tämän tilanteen, sotatilanteen, vuoksi ja pakotteiden vuoksi kallistuu, niin köyhyysongelma meilläkin on valitettavasti kasvamassa, ja on jopa ennustettu, että ensi talvena meillä on ruoan puute. Ehkä sitä maailman merillä kulkevaa viljaa vielä saadaan. Se on sitten laadultaan, mitä on, ja tuotettu, miten eettisesti sattuuukaan, ja hinta on sitten markkinoiden määräämä ja korkea.

Arvoisa puhemies! Tähän synkkyYTEEN haluamme perussuomalaisen vastalauseessa hyvin voimakkaasti puuttua. Me korostamme omavaraisuuden ja huoltovarmuuden välttämättömyyttä. Me nostamme esille tämän maatalouden kiinteistöveron pysyvän poistamisen, sen, että ilmastopoliittisista toimenpiteistä, jotka heikentävät maataloutta, pitää luopua ehdottomasti — niitä pitää siirtää tulevaisuuteen. Maatilojen arvonnäisäverojen maksuunpanoa pitää lykätä, Maatilatalouden Kehittämisrahastoon lisätä rahaa ja turvata se, energiakustannuksia alentaa verotoimenpitein. Ruokaketjun toimivuutta pitää parantaa, elintarvikemarkkinalain muutokset täytyy toteuttaa pelkkien puheiden sijaan, viljelijöiden lainojen lyhennysvapaat ja korkohelpotukset pitää saada käyttöön, nuorten viljelijöiden osalta yrittäjätulovaatimusta ja koulutusvaatimusta pitää nyt helpottaa. Sitten velkasaneeraukseen pääsyä viljelijöidenkin osalta pitää helpottaa ja parantaa — on parempi, että järjestetään velkasaneerauksella kuin konkurssilla tiloja alas. Edelleen haluamme byrokrati-aa ja lupamenettelyjä purkaa erityisesti tilamyynnin osalta. Sitten jatkamme vielä julkisen sektorin ruokapalveluhankintojen tehostamista, maatalouden sivuelinkeinojen rahoituksen ja toimintaedellytysten parantamista, lomituspalvelujen turvaamista, viljelijöiden hengen jaksamisen palvelujen parantamista — tämä on myös erittäin tärkeä ja murheellinen asia, kun viljelijät eivät jaksa ja tulee avioeroja ja tulee konkursseja ja tulee jopa lopullisia, ikäviä ratkaisuja, joista yhteiskunta osaltaan maksaa kalliin laskun. Sitten tämä, mistä edustaja Vähämäki mainitsi, alv-kannan muutos Saksan mallin mukaan, ja lopuksi meillä

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

on täällä esitys polttoaineiden hintojen alentamiseksi maatalouden ja muun alkutuotannon osalta.

Eli me perussuomalaiset kävimme huolella läpi näitä ongelmia ja etsimme ratkaisuja, ja nämä 17 lausumaa koskevat meillä maataloutta. Olemme äärimmäisen huolissamme tästä tilanteesta ja varoitamme siitä, että jos nyt ei tehdä näitä toimenpiteitä, niin meillä on ensi talvena ruoasta puute, niin että kaikki suomalaiset eivät pysty ostamaan sitä kallista ruokaa, mikä mahdollisesti on saatavissa. Sitten se vaikuttaa kaikkeen muuhunkin myös, ihan jopa turvallisuuteen asti siitäkin huolimatta, että toivottavasti tämä Ukrainan sota saadaan päättymään ja Venäjän raakalaismainen toiminta pysäytettyä ja syylliset siellä sitten vastuuseen. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitos. — Ja vielä edustaja Kaunisto.

18.14 Ville Kaunisto kok: Kiitos, arvoisa puhemies! Tarkastelen tätä hallituksen esitystä eduskunnalle vuoden 2022 lisätalousarvioksi vähän oman sivistysvaliokunnan jäsenyyteni lasit päässä siitä huolimatta, että ajatukset ovat Ukrainan ja ukrainalaisten puolella ja siinä heidän hädässään jatkuvasti.

Hallitushan esittää runsaan 34 miljoonan euron lisäystä taiteen ja kulttuurin alan henkilöille, toiminimille ja yksinyrittäjille kohdennettuihin avustuksiin sekä runsaan 28 miljoonan euron lisäystä kulttuuri- ja taidelaitoksille sekä kulttuurialan yhteisöille pääsylippu- ja muiden tulojen vähentymisestä aiheutuneiden menetysten korvaamiseen. Tämä on erittäin kannatettavaa. Samaan aikaan, kun puhutaan tapahtuma-alasta, on syytä ymmärtää, että suunniteltu tapahtuma vaatii valtavan määrän työtä ennen kuin tapahtuman voi järjestää, ja jos ja kun tapahtuma ollaan jouduttu perumaan, niin se kaikki työ, mitä siellä taustoilla on tehty — monet yrittäjät ja työntekijät ovat painaneet pitkää päivää — on tehty siinä vaiheessa turhaan, ja tämä täytyy huomioida. Eli tapahtuma ei ole vain se tapahtumapäivä, konsertti, esitys, mikä tahansa, vaan siinä taustalla tehdään valtava määrä työtä, esiintyjät harjoittelevat ja niin edelleen. Olennaista tässä on, että luovien alojen toiminta saadaan nopeasti käyntiin, kun korona pikkuhiljaa väistyy meidän arjesta. Kulttuurilla ja luovilla aloilla on, kuten valtiovarainvaliokuntakin toteaa, merkittäviä työllisyyttä ja taloudellista toimeliaisuutta edistäviä vaikutuksia, ja ne lisäävät terveyttä ja hyvinvointia.

Nostaisin tässä esiin vielä lopuksi — jos puhemies sallii — sen riskin, mikä tapahtumalalla ja tässä kulttuuri- ja taidepuolella mutta myös urheilun ja liikunnan puolella on havaittavissa. Se ei tapahdukaan aivan sormia napsauttamalla, että kun sallitaan suuret katsomajamäärät, normaalit yleisömäärät, niin yleisö sinne palaisi. Tämä ajaa kyllä monia toimijoita jättimäisiin ahdinkoihin, ja on nähtävissä esimerkiksi urheilupuolella sitä, että yleisö ei vaan palaa katsomoihin samalla tavalla kuin ennen. Tämä vaikuttaa urheilun, taiteen, kulttuurin tulevaisuuteen. Olen ennenkin korostanut esikuvien merkitystä lapsille ja nuorille, ja jos me epäonnistumme tässä työssä, niin se tulee heijastumaan erittäin kalliina seurauksina esimerkiksi liikkumattomuuden kasvun ja lasten huonovointisuuden lisääntyessä. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

Pöytäkirja PTK 23/2022 vp

4. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on perjantaina 11.3.2022 klo 13.00. Täysistunto lopetettiin klo 18.18.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Timo Tuovinen